

HRVATSKI CRVENI KRIŽ
MLADI
YOUTH

Brošura za Natjecanje mladih Hrvatskog Crvenog križa

Zagreb, rujan 2018.

Sadržaj

Uvod.....	1
I. Međunarodni pokret Crvenog križa i Crvenog polumjeseca (Pokret)	3
1. Sastavni dijelovi Pokreta	4
2. Povijest Pokreta	5
3. Temeljna načela Pokreta	11
4. Znak Pokreta	12
II. Hrvatski Crveni križ	17
1. Povijest Hrvatskog Crvenog križa.....	18
2. Značajni datumi i akcije.....	19
3. Djelatnosti Hrvatskog Crvenog križa	20
3.1. Služba traženja	21
3.2. Prva pomoć.....	21
3.3. Dobrovoljno davanje krvi	22
3.4. Programi zaštite zdravlja i prevencija bolesti	24
3.4.1. Prevencija i borba prtov širenja HIV/AIDS-a.....	24
3.4.2. Programi prevencije ovisnosti.....	26
3.4.3. Prevencija kroničnih nezaraznih bolesti	27
3.4.4. Prevencija i suzbijanje TBC-a	28
3.4.5. Iznenadni javnozdravstveni izazovi	29
3.4.6. Prevencija stradavanja stanovništva od mina i eksplozivnih ostataka iz rata.....	31
3.5. Humanitarno-socijalni programi	32
3.5.1. Humanitarni programi.....	32
3.5.2. Socijalni programi	32
3.6. Akcije pomoći i solidarnosti	33
3.7. Volonteri HCK.....	34
3.8. Mladi HCK	35
3.8.1. Natjecanje mladih HCK.....	36
3.9. Služba spašavanja života na vodi i ekološke zaštite priobalja	37
3.10. Zaštita migranata	39
3.10.1 Prevencija trgovanja ljudima i pomoć žrtvama	40
3.11. Priprema za krizne situacija	41
III. Međunarodno humanitarno pravo, Ženevske konvencije	43
IV. Ljudska prava i Prava djeteta	47
1. Opća deklaracija o ljudskim pravima.....	48
2. Deklaracija o pravima djeteta.....	49
3. Konvencija o pravima djeteta	49

Uvod

Ova brošura namijenjena je isključivo pripremanju ekipa za Natjecanje mladih Hrvatskog Crvenog križa iz područja provjere znanja o Međunarodnom pokretu Crvenog križa i Crvenog polumjeseca, Hrvatskom Crvenom križu, međunarodnom humanitarnom pravu, ljudskim pravima i pravima djeteta.

Dio natjecanja odnosi se na teorijsku i praktičnu provjeru znanja iz pružanja prve pomoći. Stoga često ovo natjecanje pogrešno zovu Natjecanje iz prve pomoći. Međutim, naša želja je upoznati djecu i mlade s humanitarnom organizacijom u kojoj je prva pomoć samo jedan od brojnih humanitarnih programa kojima je svrha pomoći svima, kada i gdje god je to potrebno. Upravo je zato cilj natjecanja upoznati što veći broj mladih ljudi s organizacijom koju često nazivamo samo Crveni križ.

Brošura je podijeljena na četiri dijela. Prvi dio donosi opće informacije o Međunarodnom pokretu Crvenog križa i Crvenog polumjeseca – o nastanku Pokreta, njegovom povijesnom razvoju i današnjem djelovanju. U tom dijelu naučit ćete načela humanitarnog rada i što predstavlja znak crvenog križa, crvenog polumjeseca i crvenog kristala.

Drugi dio posvećen je Hrvatskom Crvenom križu – njegovom kratkom povijesnom razvoju i programima koje danas provodi. Navedeni su i programi Hrvatskog Crvenog križa s kojima se mladi u svakodnevnom životu susreću i o kojima smatramo da je potrebno znati bar najosnovnije podatke. Područja rada koja se nalaze u tim programima nisu dubinski obrađena, nego su samo navedena i ukratko opisana kako bismo vas zainteresirali da saznate nešto više o njima.

Treći dio odnosi se na osnove međunarodnog humanitarnog prava i Ženevskih konvencija, a četvrti dio na ljudska prava i prava djeteta.

Na osnovu navedenih informacija (teksta, grafičkih prikaza i fotografija) na natjecanju će se provest pismena provjera znanja, a pitanja će biti prilagođena kategoriji natjecatelja.

Metodologija poučavanja nije razrađena i mentorima i natjecateljima prepušta se odabir načina usvajanja znanja.

Međunarodni pokret Crvenog križa i Crvenog polumjeseca

Sastavni dijelovi Pokreta

Međunarodni pokret Crvenog križa i Crvenog polumjeseca

Međunarodni odbor Crvenog križa

(ICRC - International Committee of Red Cross)

Međunarodna federacija društava Crvenog križa i Crvenog polumjeseca

(Međunarodna federacija - IFRC - International Federation of Red Cross and Red Crescent Societies)

Nacionalna društva Crvenog križa i Crvenog polumjeseca (nacionalna društva)

Međunarodni odbor Crvenog križa, Međunarodna federacija društava Crvenog križa i Crvenog polumjeseca i nacionalna društva Crvenog križa i Crvenog polumjeseca zajedno čine Međunarodni pokret Crvenog križa i Crvenog polumjeseca. Misija Pokreta je: sprječavati i olakšavati ljudsku patnju ma gdje ona bila; štiti život i zdravlje te osigurati poštivanje ljudskog bića, osobito u vrijeme oružanih sukoba i ostalih kriznih situacija; raditi na sprječavanju bolesti i unaprjeđenju zdravlja i socijalne zaštite; poticati dobrovoljni rad (volontiranje) i stalnu spremnost članova Pokreta za pružanje pomoći te razvijanje osjećaja solidarnosti prema svima kojima je potrebna pomoć i zaštita.

U provođenju misije Pokret slijedi svoja temeljna načela: humanost, nepristranost, neutralnost, neovisnost, dobrovoljnost, jedinstvo i univerzalnost.

Misli vodilje Pokreta "Inter arma Caritas" (Milosrđe u ratu) i "Per humanitatem ad pacem" (Putem humanosti k miru) zajedno izražavaju njegove ideale.

Sastavni dijelovi Pokreta

Međunarodna federacija društava Crvenog križa i Crvenog polumjeseca

Međunarodna federacija društava Crvenog križa i Crvenog polumjeseca prvenstveno djeluje u vrijeme mira. To je međunarodni humanitarni savez nacionalnih društava Crvenog križa i Crvenog polumjeseca čiji je cilj u svako doba i u svim oblicima nadahnuti, potaknuti, olakšati i unaprijediti humanitarni rad nacionalnih društava u svrhu sprječavanja i ublažavanja ljudske patnje i na taj način pridonositi očuvanju i unaprjeđenju mira u svijetu.

Utemeljena 1919. godine, Međunarodna federacija usmjerava i koordinira međunarodnu humanitarnu pomoć Pokreta žrtvama kriznih situacija širokih razmjera. Rad Međunarodne federacije usmjeren je na četiri osnovna područja djelovanja: promiče suradnju između nacionalnih društava Crvenog križa i Crvenog polumjeseca i pomaže u njenom jačanju, odgovora na krizne situacije i osposobljava za provedbu programa pripreme za djelovanje u kriznim situacijama te razvija program zaštite zdravlja i socijalne skrbi.

Međunarodnom federacijom upravlja Glavni odbor Međunarodne federacije, a Hrvatski Crveni križ dio je tog Glavnog odbora od 2017. godine na mandatno razdoblje od četiri godine. Jedno od tijela Međunarodne federacije je i Komisija za mlade koja je zadužena za pitanja mladih na razini čitave Međunarodne federacije Crvenog križa i Crvenog polumjeseca. Europska mreža mladih okuplja 1.500.000 mladih volontera iz 53 nacionalna društva crvenog križa i crvenog polumjeseca, iz europske regije i njezin je zadatak definiranje prioriteta i razmjena iskustava i znanja na sastancima koji se održavaju svake dvije godine. Europski odbor mladih neformalno je tijelo zaduženo za praćenje provedbe odluka donesenih na sastanku Europske mreže mladih (EYCC- European Youth Coordination Committee).

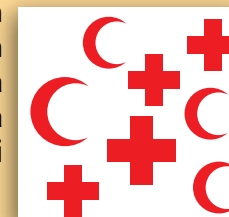
Međunarodni odbor Crvenog križa

Međunarodni odbor Crvenog križa nepristrana je, neutralna i neovisna organizacija čija je humanitarna misija zaštititi život i dostojanstvo žrtava rata i unutarnjeg nasilja te im osigurati pomoć u skladu s temeljnim načelima Pokreta. Međunarodni odbor Crvenog križa usmjerava i koordinira međunarodne akcije pomoći koje Pokret vodi u vremenu sukoba. Nastoji spriječiti patnju promicanjem i jačanjem međunarodnog humanitarnog prava i univerzalnih humanitarnih načela. Osnovan 1863. godine, Međunarodni odbor Crvenog križa je osnivač Međunarodnog pokreta Crvenog križa i Crvenog polumjeseca.

Nacionalna društva Crvenog križa i Crvenog polumjeseca

Nacionalna društva Crvenog križa i Crvenog polumjeseca objedinjuju rad i načela Pokreta u 191 zemlji svijeta. Nacionalna društva provode svoje humanitarne aktivnosti u skladu sa svojim statutima i nacionalnim zakonodavstvom i u skladu s temeljnim načelima Pokreta. Nacionalna društva su pomoćna tijela vladama svojih zemalja na području humanitarnog djelovanja i pomažu u katastrofama te provode zdravstvene i socijalne programe. Za vrijeme rata nacionalna društva pomažu ugroženom civilnom stanovništvu i sanitetskoj službi oružanih snaga u skladu s potrebama.

Povijest Pokreta

Tko je Henry Dunant?

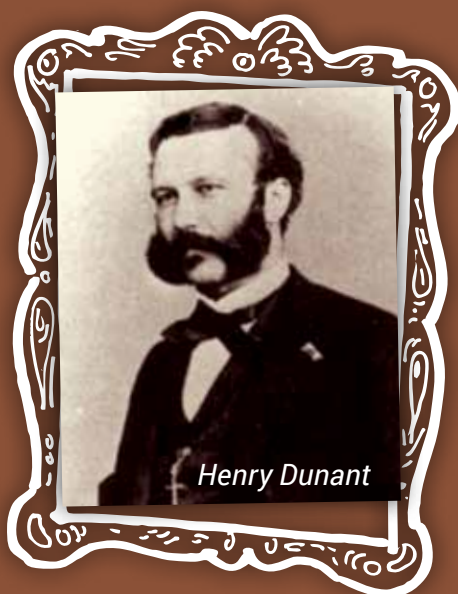
Jean Henry Dunant je osnivač Međunarodnog pokreta Crvenog križa i Crvenog polumjeseca. Rođen je 8. svibnja 1828. godine u Ženevi kao najmlađe od četvero djece u bogatoj obitelji. Otac mu je bio trgovac, a majka učiteljica. Iako je od ranih dana bio sklon proučavanju umjetnosti i duhovnosti, nakon završenog studija posvetio se bankarskom pozivu te nakon nekog vremena odlučio pokrenuti posao u Alžiru. Tijekom tih pokušaja neprestano je nailazio na zapreke, a kako je Alžir u to vrijeme bio francuska kolonija odlučio se za pomoć obratiti francuskom caru.

Namjeravajući sklopiti posao s francuskim carem Napoleonom III. u lipnju 1859. godine našao se na bojnopolju kod Solferina, u sjevernoj Italiji, gdje je u tijeku bila bitka između austrijskih snaga na jednoj strani i snaga francusko-sardinijskog saveza na drugoj. Patnja koju je tada vidio izmijenila je njegov život.

Nakon iskustva iz Solferina, gdje je zajedno s lokalnim stanovnicima nastojao pomoći svima koji su trebali pomoć pod geslom Siamo tutti fratelli (Svi su ljudi braća) u cijelosti se posvetio stvaranju organizacije Crvenog križa. Zapustivši posao na kraju je bankrotirao i potpuno osiromašio te gotovo potpuno pao u zaborav. Međutim, ideja koju je postavio na noge rasla je i razvijala se i postala prihvaćena u cijelome svijetu.

Godine 1901. norveški parlament dodijelio je prvu Nobelovu nagradu za mir. Dobili su je Henry Dunant i Frederic Passy (iz Francuske mirotvorne udruge). Dunant je po drugi put u svom životu postao cijenjen i slavljen u cijelom svijetu. No nije se vratio bogatstvu i raskoši što mu je omogućavala Nobelova nagrada i mnoge druge ponude koje su mu slali humanitarna društva i pojedinci. Nije zadržao novac za sebe, već ga je poklonio Crvenom križu i drugim humanitarnim organizacijama za pomoć siromašnima. U zadnjim godinama svog života doživio je ponovno priznanje za svoj rad, no ipak je ostao u staračkom domu u Heidenu. Henry Dunant umire 30. listopada 1910. godine potpuno zaboravljen od svijeta i pokopan o trošku lokalnih redovnika, a ideja o Pokretu zahvaljujući njemu živi sve do današnjih dana.

Od 1948. godine 8. svibnja (datum Dunantovog rođenja), u čast Henryju Dunantu, u cijelom se svijetu obilježava kao Svjetski dan Crvenog križa i Crvenog polumjeseca i njime započinje Tjedan Crvenog križa koji se obilježava od 8. do 15. svibnja.

Povijest Pokreta

Kako je nastala ideja o stvaranju Pokreta?

Dana 24. lipnja 1859. godine vojske austrijskog carstva i francusko-sardinijskog saveza vodile su bitku nedaleko mjesta Solferina. U bitci je poginulo ili bilo ranjeno 40.000 ljudi. Vojnih sanitetskih službi u to doba gotovo da i nije bilo. Posljedica su bile velike patnje, a mnogi su ranjenici umrli zbog nedostatka njege.

Užasnut agonijom vojnika Henry Dunant počeo je, uz suradnju mještana, organizirati pomoć u crkvi u mjestu Castiglione, nedaleko od Solferina. Mještani su zajedno s Dunantom njegovali ranjenike, a sam Dunant koristio je svaki trenutak u razgovoru s vojnicima kako bi im olakšao patnje. Zaprimalo je i pisma koja su na smrtnoj postelji pisali svojim voljenima. Osim što je tada stvorio temelj stvaranju Crvenog križa, započeo je i provedbu nečega što će kasnije biti neke od temeljnih djelatnosti Pokreta, a to su prva pomoć i služba traženja.

Svoje doživljaje Dunant je opisao u knjizi „Sjećanje na Solferino“ koja je prvi put izdana u studenom 1862. godine. U njoj ističe: potrebu osnivanja nacionalnih društava koja bi u vrijeme mira obrazovala dobrovoljce (volontere) za pomoć vojnim sanitetskim službama u ratu, zaštitu ranjenika bez obzira kojoj strani u sukobu pripadaju te sklapanje međunarodnih ugovora kojima bi se regulirao rad sanitetskog osoblja i nacionalnih društava za pružanje pomoći kao i poštivanje njihove neutralnosti.

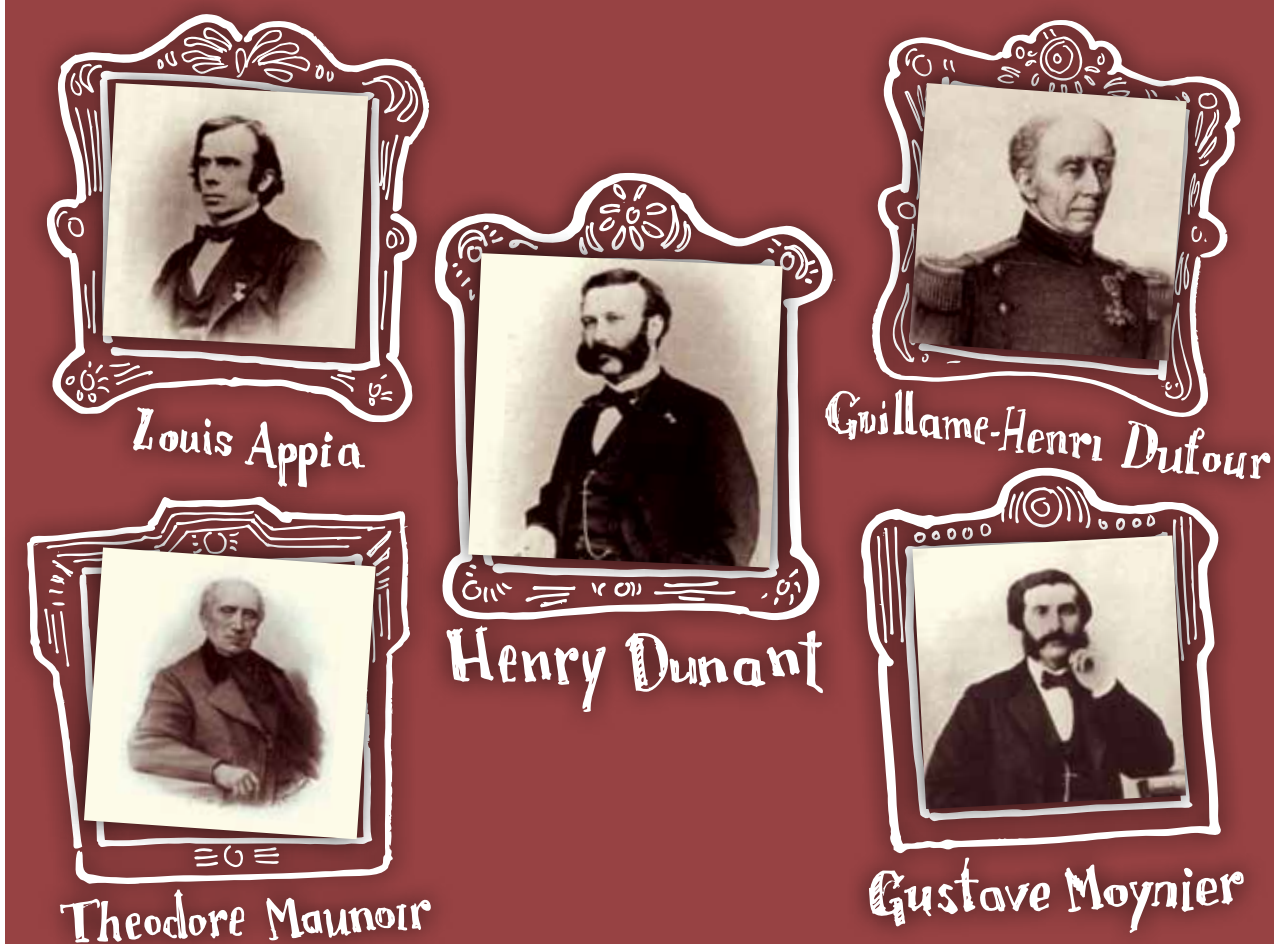
Povijest Pokreta

Knjiga je uzburkala čitavu Europu, osobito vodeće političare koji su osjetili potrebu za promjenom postojeće situacije. U promicanju ciljeva knjige Dunantu su pomogla četiri građanina Ženeve: Gustave Moynier, general Guillaume-Henri Dufour, dr. Louis Appia i dr. Theodore Maunoir (Odbor petorice). S njima je 1863. godine osnovao Međunarodni odbor za pomoć ranjenicima (13 godina kasnije preimenovan je u Međunarodni odbor Crvenog križa). U listopadu iste godine u Ženevi je održana međunarodna konferencija na kojoj je prihvaćeno deset rezolucija koje su odredile ciljeve i radne metode budućih nacionalnih društava Crvenog križa i Crvenog polumjeseca. Tih deset rezolucija čine osnivačku povelju Crvenog križa. Također je kao znak Međunarodnog odbora za pomoć ranjenicima prihvaćen crveni križ na bijeloj podlozi (u čast Švicarskoj Konfederaciji, premetanjem boja na švicarskoj zastavi). Međunarodni odbor za pomoć ranjenicima zadao si je dvostruki cilj – osnivanje nacionalnih društava za pružanje pomoći i sklapanje međunarodnih ugovora o zaštiti ranjenika u ratu. Jedan od ciljeva počeo se ostvarivati već iste godine osnivanjem prvog nacionalnog društva.

Željeni međunarodni ugovor sklopljen je nešto kasnije. Na diplomatskoj konferenciji koju je sazvala švicarska vlada, u Ženevi 22. kolovoza 1864. godine usvojena je Konvencija za poboljšanje položaja ranjenika u oružanim snagama u ratu na kopnu.

Tako je rođena istinski velika ideja o stvaranju međunarodne organizacije kojoj je cilj ublažavanje, a prvenstveno sprječavanje patnje i bijede u svijetu.

Danas nacionalna društva Crvenog križa ili Crvenog polumjeseca postoje u gotovo svim zemljama svijeta. Sve njihove članove ujedinjuju ista ideja i pravila djelovanja koji su glavni čimbenici u osiguravanju jedinstva i očuvanju načela Pokreta.

Povijest Pokreta

Zadaće Međunarodnog odbora Crvenog križa

Od svojih skromnih početaka Međunarodni odbor Crvenog križa se razvio u operativnu organizaciju koja djeluje širom svijeta, štiteći i pomažući žrtvama oružanih sukoba.

Djeluje u interesu ljudi koji su zbog sukoba ostali bez zaštite: ranjenika, ratnih zarobljenika i civila koji su protjerani iz svojih domova ili žive u ratom zahvaćenim područjima. Nerijetko nažalost u tim područjima, a zbog nepoštivanja Ženevskih konvencija volonteri gube živote dok pomažu onima kojima je pomoć potrebna.

Zaštita ratnih zarobljenika

Da bi osigurali zaštitu zarobljenicima delegati Međunarodnog odbora Crvenog križa posjećuju bolnice, logore, mjesta rada, zatvore i ostala mjesta na kojima se zarobljenici mogu nalaziti.

Svrha takvih posjeta jest ispitati uvjete zatočenja te evidentirati zatočene osobe. U slučaju potrebe, paketi pomoći daju se zarobljenicima, pa i njihovim obiteljima.

Humanitarna pomoć

Zadaća odjela za humanitarnu pomoć Međunarodnog odbora Crvenog križa jest utvrđivanje potreba te organizacija, vođenje i nadgledanje programa pomoći žrtvama oružanih sukoba.

Medicinska pomoć

Medicinska služba Međunarodnog odbora Crvenog križa brine o potrebnim lijekovima i medicinskom materijalu za njegu ranjenika te o zdravstvenim i drugim problemima koji pogađaju žrtve sukoba – npr. epidemije, neprimjerena higijena i neodgovarajuća prehrana.

Središnja služba traženja

Glavne zadaće Središnje službe traženja su: prikupljanje i zapisivanje svih podataka koji bi mogli omogućiti identifikaciju preminulih, ranjenih i nestalih osoba; slanje obavijesti najbližim članovima obitelji; razmjena obiteljskih poruka; spajanje razdvojenih članova obitelji i obnavljanje obiteljskih veza te izdavanje različitih dokumenata, npr. potvrde o vremenu provedenom u zarobljeništvu.

Djelovanje u ostalim situacijama

Od Prvog svjetskog rata Međunarodni odbor Crvenog križa je proširio svoje djelatnosti i na druge situacije u kojima dolazi do nasilja, npr. građanski rat i unutarnji nemiri. Njegova neutralnost i nepristranost omogućili su mu provođenje humanitarnih akcija u interesu žrtava većine unutarnjih oružanih sukoba tijekom 20. stoljeća.

Delegati Međunarodnog odbora Crvenog križa posjećuju i osobe zarobljene ili zatočene zbog političkih razloga ili prijestupa, poznatije kao „političke zatočeničke“. Ti posjeti izlaze iz okvira međunarodnog humanitarnog prava i zasnivaju se na posebnim sporazumima s nadležnim vlastima.

Povijest Pokreta

Međunarodna federacija društava Crvenog križa i Crvenog polumjeseca

Dana 5. svibnja 1919. godine osnovana je Liga društava Crvenog križa sa svrhom trajne borbe širom svijeta za zaštitu zdravlja, sprječavanje epidemija i ublažavanje posljedica katastrofa.

Krajem 1991. godine Liga društava Crvenog križa promijenila je ime u Međunarodna federacija društava Crvenog križa i Crvenog polumjeseca.

Zadaci Međunarodne federacije

Međunarodna federacija djeluje kao koordinator razmjene ideja i iskustava između svojih članica (nacionalnih društava).

Najvažniji dio rada Međunarodne federacije jest osiguranje i koordinacija pomoći žrtvama kriznih situacija. Na osnovi podataka i zahtjeva koje dobiva iz područja pogođenih kriznom situacijom, Međunarodna federacija obraća se za pomoć ostalim članicama te dostavlja prikupljenu pomoć koja nije dostupna u područjima zahvaćenima kriznim situacijama. Ako je potrebno, na područje pogođeno kriznom situacijom šalje stručnjake za pomoć pri evakuaciji i smještaju stanovništva, osigurava hranu i pitku vodu, zdravstvenu i psihosocijalnu podršku.

Međunarodna federacija je isto tako uspostavila skladišta u različitim dijelovima svijeta kako bi omogućila što bržu dostavu pomoći u područja pogođena kriznom situacijom.

Još jedna obveza Međunarodne federacije jest pomoć izbjeglicama izvan područja zahvaćenih sukobom. Često se traži njezino zajedničko djelovanje s Uredom Visokog povjerenika za izbjeglice Ujedinjenih naroda (UNHCR).

Međunarodna federacija koordinira i različite timove čiji su članovi posebno educirani za djelovanje u kriznim situacijama i koji su osposobljeni za djelovanje u najtežim uvjetima.

Od samog osnivanja Međunarodne federacije dio njenih zadataka obuhvaćao je zaštitu zdravlja. To je uzrokovalo razvijanje širokog spektra aktivnosti nacionalnih društava na području: prve pomoći, brige za zdravlje, zdravstvenog obrazovanja, dobrovoljnog davanja krvi, njege bolesnika, rada s ovisnicima, liječenja i prevencije HIV/AIDS-a.

Temeljna načela Pokreta

Sedam načela Međunarodnog pokreta Crvenog križa i Crvenog polumjeseca, u obliku u kojem se još uvijek primjenjuju, usvojena su 1965. godine u Beču na 20. Međunarodnoj konferenciji Crvenog križa. Godine 1986. na 25. Međunarodnoj konferenciji održanoj u Ženevi načela su stavljena u preambulu Statuta Pokreta. Prema Statutu Pokreta svi sastavni dijelovi Pokreta obvezni su djelovati u skladu s usvojenim načelima.

HUMANOST

Pokret nastoji u svim prilikama spriječiti i ublažiti ljudsku patnju. Svrha Pokreta je zaštita života i zdravlja te osiguranje poštivanja ljudske osobe. Pokret promiče uzajamno razumijevanje, prijateljstvo, suradnju i trajan mir među svim narodima.

NEPRISTRANOST

Pokret ne radi razlike prema nacionalnosti, rasi, vjerskom uvjerenju, klasnoj pripadnosti ni političkim nazorima. Vođen isključivo potrebama pojedinaca, on nastoji ublažiti njihove patnje i dati prednost najhitnijim slučajevima nesreće.

NEUTRALNOST

Kako bi sačuvao povjerenje svih, Pokret se ne smije opredjeljivati u neprijateljstvima niti se ikada upuštati u političke, rasne, vjerske ili ideološke rasprave.

Temeljna načela Pokreta

NEOVISNOST

Pokret je neovisan. Iako su nacionalna društva pomoćna tijela humanitarnih službi svojih vlada i podvrgnuta zakonima pojedinih zemalja, ona uvijek moraju sačuvati autonomiju kako bi u svako doba mogla djelovati u skladu s načelima Pokreta.

DOBROVOLJNOST

Pokret je dobrovoljan, postoji radi pružanja pomoći i ne pokreće ga želja za dobitkom.

JEDINSTVO

U svakoj zemlji može biti samo jedno društvo Crvenog križa ili Crvenog polumjeseca. Ono mora biti otvoreno svima i provoditi svoj humanitarni rad na cjelokupnom području svojeg djelovanja.

UNIVERZALNOST

Međunarodni pokret Crvenog križa i Crvenog polumjeseca, u kojem sva društva imaju jednaki položaj i dijele jednake dužnosti i obveze međusobnog pomaganja, djeluje širom svijeta.

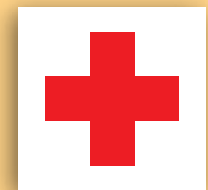
Znak Pokreta

Ženevske konvencije i Dopunski protokoli sadrže nekoliko članaka o znaku kojima se detaljno uređuje: uporaba, veličina, svrha i mjesto na kojem se znak nalazi; osobe i imovina koju on štiti; osobe ovlaštene za njegovu uporabu; dužnosti poštivanja znaka; kao i kazne u slučaju njegove zlouporabe.

PODRIJETLO ZNAKA

1863.

Međunarodna konferencija sazvana u Ženevi kako bi ispitala načine kojima bi se poboljšali nedostaci sanitetskih službi oružanih snaga za vrijeme rata usvojila je deset rezolucija koje čine osnivačku povelju Crvenog križa. Rezolucijama se također prihvaća crveni križ na bijeloj podlozi kao **znak raspoznavanja društava za pružanje pomoći ranjenim vojnicima** (buduća nacionalna društva Crvenog križa i Crvenog polumjeseca).

1864.

Usvojena je prva Ženevska konvencija: crveni križ na bijeloj podlozi prihvaćen je kao znak **raspoznavanja i zaštite sanitetskih službi oružanih snaga i dobrovoljnih društava koja pomažu tim sanitetskim službama u zbrinjavanju ranjenika i bolesnika u vrijeme rata.**

1876.

Tijekom trajanja Rusko-turskog rata Tursko carstvo donosi odluku o korištenju znaka crvenog polumjeseca umjesto znaka crvenog križa.

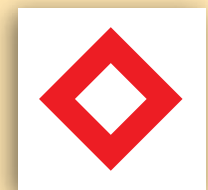
1982.

Međunarodna federacija društava Crvenog križa i Crvenog polumjeseca usvaja crveni križ i crveni polumjesec na bijeloj podlozi kao svoj simbol.

2005.

Trećim dopunskim protokolom Ženevskim konvencijama (Protokol III) usvojen je dodatni znak raspoznavanja – „znak Trećeg protokola“ koji se sastoji od crvenog okvira u obliku kvadrata na bijelom polju postavljenog na jedan svoj vrh.

2006.

Na 29. Međunarodnoj konferenciji Crvenog križa i Crvenog polumjeseca koja je održana u Ženevi 20. i 21. lipnja 2006. godine, Rezolucijom I odlučeno je da će se „znak Trećeg protokola“ zvati Crveni kristal.

UPORABA ZNAKA

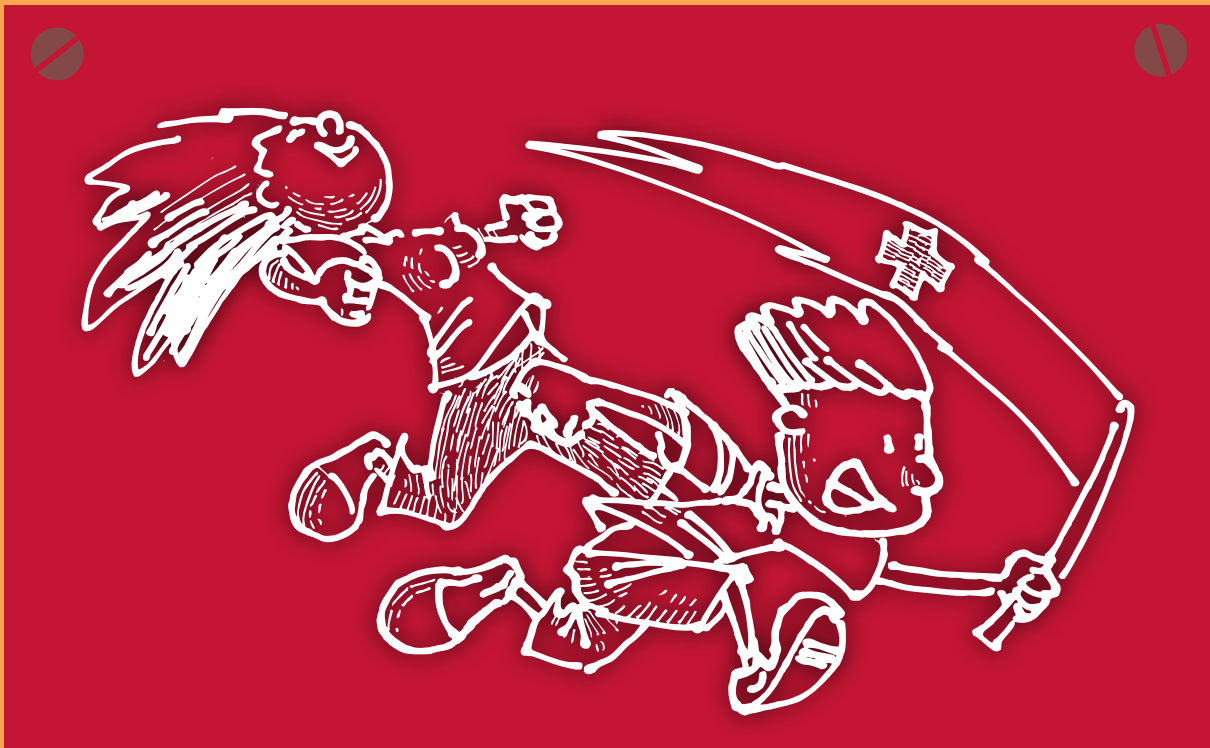
Znak kao simbol zaštite (znak zaštite)

Ovaj znak daje sudionicima oružanih sukoba do znanja da se određene osobe (dragovoljci tj. volonteri, pripadnici nacionalnih društava, medicinsko osoblje, delegati Međunarodnog odbora, itd.), medicinske ustanove (bolnice, stanice hitne pomoći, itd.) ili prijevozna sredstva (kopnena, vodena ili zračna) ne smiju napadati i uživaju zaštitu prema Ženevskim konvencijama i njihovim Dopunskim protokolima. Simbol koji se koristi u svrhu zaštite mora biti vidljiv, odnosno njegove dimenzije moraju biti **izrazito velike**.

Znak kao simbol pripadnosti (znak raspoznavanja)

U ovom slučaju znak se koristi u svrhu obilježavanja pripadnosti, prije svega u miru. Označava povezanost neke osobe ili predmeta s Pokretom ili točnije s nekim nacionalnim društvom, s Međunarodnom federacijom ili s Međunarodnim odborom. U tom slučaju znak mora biti **manjih dimenzija**. Znak raspoznavanja također podsjeća da ove ustanove rade u skladu s temeljnim načelima Pokreta.

Uporaba znaka u svrhu obilježavanja pripadnosti, u vrijeme mira, jednako kao i u ratu, označava osobu ili imovinu povezanu s Međunarodnim pokretom Crvenog križa i Crvenog polumjeseca. Međunarodni odbor je ovlašten u svako doba koristiti znak, kako u zaštitne svrhe, tako i u svrhe raspoznavanja.

ŠTO SE SMATRA ZLOUPORABOM ZNAKA?

Svaka uporaba koja nije izrijekom predviđena Ženevskim konvencijama i njihovim Dopunskim protokolima predstavlja zlouporabu znaka.

Postoje tri vrste zlouporabe znaka:

- *imitacija (oponašanje),*
- *uzurpacija (nasilno prisvajanje, neovlaštena uporaba),*
- *perfidnost (teška zlouporaba).*

Imitacija (oponašanje)

Predstavlja uporabu oznake koja svojim oblikom i/ili bojom može izazvati zamjenu sa znakom.

Uzurpacija (nasilno prisvajanje)

Uporaba znaka od strane neovlaštenih tijela i pojedinaca (trgovačka poduzeća, nevladine organizacije, građani, liječnici s privatnom praksom, ljekarnici, itd.). Uporaba znaka u komercijalne svrhe nije dozvoljena.

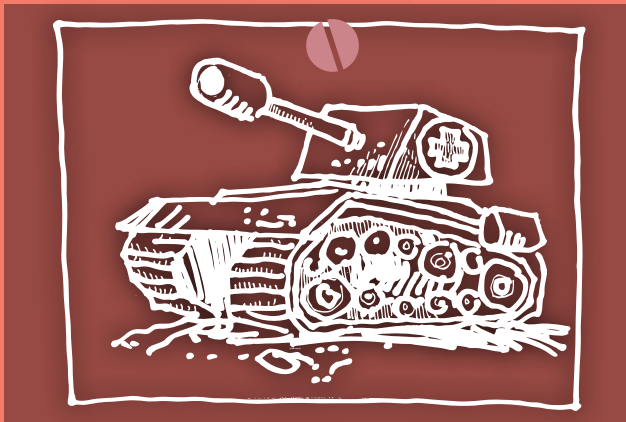
Ako osobe propisno ovlaštene na uporabu znaka to ne čine u skladu s pravilima Ženevskih konvencija i Dopunskih protokola (npr. osoba ovlaštena za isticanje znaka koristi ga u slobodno vrijeme kako bi lakše prelazila državnu granicu).

Perfidija (teška zlouporaba)

Uporaba znaka za vrijeme rata u cilju zaštite naoružanih boraca ili ratne opreme (npr. vozilo hitne pomoći označeno crvenim križem prevozi naoružane borce, skladište municije prikriveno zastavama crvenog križa) smatra se ratnim zločinom.

Zlouporaba znaka zaštite za vrijeme rata ugrožava sustav zaštite ustanovljen međunarodnim humanitarnim pravom.

Zlouporaba znaka raspoznavanja slabi njegov ugled u očima javnosti i na taj način umanjuje njegovu zaštitnu snagu za vrijeme rata. Države članke Ženevskih konvencija obvezale su se usvojiti kaznene mjere za sprječavanje i suzbijanje zlouporabe znaka, kako za vrijeme rata, tako i u doba mira.

**Hrvatski
Crveni križ**

Povijest Hrvatskog Crvenog križa

Prve dobrovoljne udruge u Hrvatskoj koje svoje djelovanje provode u skladu s međunarodno prihvaćenim načelima Pokreta osnovane su 1878. godine u Zagrebu, Dubrovniku i Zadru. Zadarska „Ustanova domoljubne zadruge dalmatinske od Gospodja na potporu ranjenim i bolesnim vojnicima“ prva dobiva suglasnost tadašnjih vlasti za svoje humanitarno djelovanje 22. listopada 1878. godine.

Od 1878. do 1918. godine Hrvatski Crveni križ djeluje na ovim područjima u sklopu Crvenog križa Austrougarske monarhije nakon čega do 1941. godine djeluje u sklopu Crvenog križa Kraljevine Slovenaca, Hrvata i Srba te kasnije Kraljevine Jugoslavije. Tijekom Prvog svjetskog rata na području tadašnje Hrvatske i Slavonije u funkciji je bilo trideset pet bolnica Crvenog križa od kojih je najveća i najpoznatija bila u Zagrebu.

Podmladak Hrvatskog Crvenog križa osnovan je 1922. godine, najprije u Zagrebu, a zatim u Splitu, Dubrovniku i Osijeku. Od osnutka pa do danas mladi Hrvatskog Crvenog križa gotovo neprekidno djeluju. Privremeno je rad mladih bio prekinut tijekom Drugog svjetskog rata (1941.-1945.) i tijekom Domovinskog rata (1991.-1994.).

Od 1941. do 1945. godine Hrvatski Crveni križ djeluje kao samostalno društvo u ratnim uvjetima, no bez međunarodnog priznanja svog statusa. Nakon toga, od 1945. do 1991. godine Hrvatski Crveni križ djeluje kao republičko društvo Crvenog križa unutar Crvenog križa Federativne Narodne Republike Jugoslavije (FNRJ) i Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije (SFRJ). U tom razdoblju organizirana je i prva akcija dobrovoljnog davanja krvi u organizaciji Hrvatskog Crvenog križa koja je održana 25. listopada 1953. godine u Željezari Sisak.

Godine 1973. započela je i tradicionalna sabirna akcija „Solidarnost na djelu“ koja se provodi sve do danas kao zajednička akcija društava Crvenog križa u Hrvatskoj. Osnovna svrha akcije bila je i ostala prikupljanje odjeće, obuće, hrane i novca za osobe u potrebi.

Od 1991. godine Hrvatski Crveni križ djeluje kao samostalno nacionalno društvo Republike Hrvatske.

Godine 1993. Međunarodni odbor priznao je Hrvatski Crveni križ kao samostalno nacionalno društvo, a kasnije iste godine Hrvatski Crveni križ postaje i član Međunarodne federacije društava Crvenog križa i Crvenog polumjeseca.

Hrvatski sabor 2008. godinu proglasio je „Godinom Hrvatskog Crvenog križa u Republici Hrvatskoj“, a u povodu 130 godina djelovanja i petnaest godina međunarodnog priznanja Hrvatskog Crvenog križa kao samostalnog nacionalnog društva.

U studenom 2017. godine Hrvatski Crveni križ izabran je za člana Glavnog odbora Međunarodne federacije društava Crvenog križa i Crvenog polumjeseca kao jedno od pet nacionalnih društava iz regije Europe te je time dobio priliku sudjelovati u donošenju važnih odluka.

Ove godine (2018.) Hrvatski Crveni križ obilježava 140 godina postojanja i djelovanja na teritoriju Hrvatske, 65. obljetnicu dobrovoljnog davanja krvi u organizaciji Crvenog križa te 25 godina otkako je Hrvatski Crveni križ postao dio Međunarodnog pokreta Crvenog križa i Crvenog polumjeseca.

Značajni datumi i zajedničke akcije

Hrvatski Crveni križ je Nacionalno društvo Crvenog križa Republike Hrvatske koje djeluje kroz Središnji ured u Zagrebu i kroz 131 društvo Hrvatskog Crvenog križa u županijama, gradovima i općinama. Hrvatski Crveni križ najveća je humanitarna organizacija u Republici Hrvatskoj.

Aktivnosti Hrvatskog Crvenog križa određuje sedam temeljnih načela Pokreta, Statut Međunarodnog pokreta Crvenog križa i Crvenog polumjeseca, Zakon o Hrvatskom Crvenom križu te Statut Hrvatskog Crvenog križa.

Događaji i datumi značajni za Hrvatski Crveni križ

- **Svjetski dan Crvenog križa i Crvenog polumjeseca** – 8. svibnja
- **Tjedan Crvenog križa** od 8. do 15. svibnja
- **Državno natjecanje mladih Hrvatskog Crvenog križa** (natjecanje učenika i učenica u suradnji s Agencijom za odgoj i obrazovanje) subota u Tjednu Crvenog križa
- **Svjetski dan prve pomoći** - druga subota u rujnu
- **Nacionalno natjecanje ekipa prve pomoći** (natjecanje za punoljetne članove)
- **Tjedan borbe protiv tuberkuloze** od 14. do 21. rujna
- **Nacionalno natjecanje Službe spašavanja života na vodi Hrvatskog Crvenog križa**
- **Sabirna akcija „Solidarnost na djelu“** – listopad
- **Dan dobrovoljnih davatelja krvi** - 25. listopada
- **Tjedan solidarnosti** od 8. do 15. prosinca
- **Mjesec borbe protiv alkoholizma, nikotinizma i ovisnosti o drogama** od 15. studenog do 15. prosinca.

Uključivanje u aktivnosti i obilježavanje prigodnih datuma drugih organizacija s ciljevima sličnim zadaćama Hrvatskog Crvenog križa

- **Međunarodni dan civilne zaštite i dan civilne zaštite RH** - 1. ožujka
- **Svjetski dan zdravlja** - 7. travnja
- **Dan planeta Zemlje** - 22. travnja
- **Svjetski dan dobrovoljnih davatelja krvi** - 14. lipnja
- **Svjetski dan izbjeglica** - 20. lipnja
- **Svjetski dan borbe protiv zlouporabe droga** - 26. lipnja
- **Međunarodni dan mladih** - 12. kolovoza
- **Svjetski dan humanosti** - 19. kolovoza
- **Međunarodni dan nestalih osoba** - 30. kolovoza
- **Međunarodni dan starijih osoba** - 1. listopada
- **Svjetski dan smanjenja rizika od katastrofa** - 13. listopada
- **Europski dan suzbijanja trgovanja ljudima** - 18. listopada
- **Dan borbe protiv AIDS-a** - 1. prosinca
- **Međunarodni dan volontera** - 5. prosinca.

Godine 2015. obilježeno je 50 godina od usvajanja sedam temeljnih načela Međunarodnog pokreta Crvenog križa i Crvenog polumjeseca – humanost, nepristranost, neutralnost, neovisnost, dobrovoljnost, jedinstvo i univerzalnost. Temeljna načela, koja su na snazi i danas i na kojima se zasniva djelovanje Pokreta, unesena su u Statut Međunarodnog pokreta na XX. Međunarodnoj konferenciji Crvenog križa održanoj u Beču 1965. godine.

Godine 2018. obilježava se 140 godina od osnivanja Hrvatskog Crvenog križa te 25 godina Hrvatskog Crvenog križa kao samostalnog nacionalnog društva i 65 godina od prve akcije dobrovoljnog davanja krvi u Željezari Sisak.

Služba traženja HCK

Služba traženja jedna je od osnovnih i najstarijih djelatnosti HCK. Aktivnosti Službe traženja provode se od 1878., otkada djeluje i Crveni križ na ovim prostorima. Služba traženja djeluje u situacijama kada su članovi obitelji razdvojeni od svojih najdražih ili nemaju vijesti o njima, uslijed oružanog sukoba, prirodnih nepogoda i nesreća izazvanih ljudskim djelovanjem, međunarodnih migracija ili drugih situacija koje zahtijevaju humanitarno djelovanje. Cilj provođenja aktivnosti Službe traženja, ili obnavljanja obiteljskih veza, obuhvaća:

- sprječavanje razdvajanja i nestanak osoba
- obnavljanje i održavanje kontakata između članova obitelji te
- rasvjetljavanje sudbine osoba koje se vode kao nestale.

Služba traženja HCK je dio svjetske mreže službi traženja koju čine Međunarodni odbor Crvenog križa, Središnja agencija za traženje u Ženevi s delegacijama u oko 80 zemalja i službe traženja 191 nacionalnih društava Crvenog križa i Crvenog pumjeseca. Aktivnosti Službe traženja provode se u svim društvima Hrvatskog Crvenog križa te su usluge Službe traženja dostupne svakom građaninu u mjestu u kojem živi. Rad Službe traženja Hrvatskog Crvenog križa još uvijek je najvećim dijelom usmjeren na traženja osoba nestalih u Domovinskom ratu. Još uvijek je otvoreno 2.027 zahtjeva za traženje osoba nestalih tijekom Domovinskog rata te su njihova imena objavljena u Knjizi osoba nestalih na području Republike Hrvatske. Služba traženja pruža usluge obnavljanja obiteljskih veza i različitim kategorijama migranata (npr. tražiteljima međunarodne zaštite, žrtvama trgovanja ljudima i dr.). Tijekom migrantske krize 2015./16. HCK je spojio gotovo 1.600 obitelji razdvojenih duž migrantske rute.

Temeljno je pravo obitelji doznati istinu o sudbini njihovih nestalih članova. Služba traženja pomaže im da to svoje pravo ostvare i saznaju gdje su njihovi najmiliji i što im se dogodilo. Dana 30. kolovoza obilježavamo Međunarodni dan nestalih.

Više informacija potraži na: familylinks.icrc.org

Prva pomoć

Prva pomoć je skup postupaka kojima se pomaže ozlijeđenoj ili iznenada oboljeloj osobi do dolaska stručne medicinske pomoći koji podrazumijeva zbrinjavanje tjelesnih ozljeda i stanja, ali i pružanje psihosocijalne podrške emocionalno potresenim osobama koje su prisustvovala ili svjedočile traumatskom događaju. Ciljevi prve pomoći su: sačuvati život, ublažiti patnju, spriječiti daljnje bolesti ili ozljede i ubrzati oporavak. Društva Hrvatskog Crvenog križa godišnje održe oko 3.500 tečajeva na kojima se za pružanje prve pomoći osposobi oko 50.000 ljudi raznih dobni skupina (kandidati za vozače, radnici, nastavnici i odgojitelji, djeca i mladi, starije osobe, pripadnici operativnih snaga civilne zaštite, volonteri i zaposlenici Hrvatskog Crvenog križa). Hrvatski Crveni križ temeljem zakonskih okvira organizira i provodi osposobljavanje, stručne skupove i obnovu znanja instruktora, predavača i ispitivača iz prve pomoći. Svake godine Hrvatski Crveni križ osposobi ili obnovi znanje više od 80 instruktora i predavača prve pomoći. U kontinuiranom nastojanju podizanja kvalitete osposobljavanja iz prve pomoći, Hrvatski Crveni križ organizira specijalističke edukacije iz realističnog prikaza ozljeda (RPO) te godišnje osposobi 40-tak volontera i djelatnika Hrvatskog Crvenog križa.

Prva pomoć jedna je od temeljnih djelatnosti Međunarodne federacije društva Crvenog križa i Crvenog pumjeseca te je ključna za identitet Međunarodnog pokreta Crvenog križa i Crvenog pumjeseca diljem svijeta već više od 150 godina.

Vrijedan oblik provjere znanja i spremnosti za pružanje prve pomoći u realistično prikazanim situacijama su natjecanja. Hrvatski Crveni križ organizira i provodi Državno natjecanje mladih Hrvatskog Crvenog križa, Natjecanje iz realističnog prikaza ozljeda, Nacionalno natjecanje ekipa prve pomoći HCK.

Nacionalno natjecanje ekipa prve pomoći Hrvatskog Crvenog križa održava se jednom godišnje, obuhvaća provjeru znanja i vještina iz pružanja prve pomoći, a članovi natjecateljskih ekipa moraju biti stariji od 18 godina. Cilj Nacionalnog natjecanja je unapređenje nacionalne doktrine prve pomoći, usklađivanje s europskim smjernicama te provjera primjene doktrine prve pomoći u edukaciji i praksi pružanja prve pomoći na području Republike Hrvatske.

Kontinuiranom edukacijom Hrvatski Crveni križ nastoji osposobiti što veći broj osoba za pružanje prve pomoći u svim situacijama nastanka ozljeda i naglo nastupajućih bolesti. Poticanjem svakog pojedinca na pomoć i samopomoć Hrvatski Crveni križ pomaže u izgradnji sigurnijih i zdravijih zajednica.

Osposobljavanje za pružanje prve pomoći HCK provodi izravno ili putem društava Crvenog križa, a u skladu sa Zakonom o Hrvatskom Crvenom križu.

Dobrovoljno davanje krvi

Hrvatski Crveni križ je utemeljitelj organiziranog dobrovoljnog davalatstva krvi u Republici Hrvatskoj. Promiče dobrovoljno davanje krvi, organizira i provodi akcije dobrovoljnog davanja krvi, okuplja dobrovoljne davatelje krvi i vodi evidenciju o njima, utvrđuje mjerila za dodjelu priznanja dobrovoljnim davateljima krvi i dodjeljuje im potvrde i priznanja. U Hrvatskoj se godišnje u organizaciji društava Hrvatskog Crvenog križa prikupi oko 160.000 doza krvi, što čini udio od 80% ukupno prikupljenih doza krvi u Republici Hrvatskoj.

Dobrovoljni davatelj krvi je osoba koja daruje krv, plazmu ili druge krvne sastojke na načelima dobrovoljnosti, besplatnosti, solidarnosti i anonimnosti. Dobrovoljni davatelj krvi nije plaćen niti u novčanom niti u nekom drugom obliku koji bi mogao biti zamjena za novac.

Svjetski dan dobrovoljnih davatelja krvi obilježava se 14. lipnja s ciljem jačanja svijesti o važnosti darivanja krvi.

U Republici Hrvatskoj, Dan dobrovoljnih davatelja krvi obilježava se 25. listopada u čast prvoj organiziranoj akciji dobrovoljnog davanja krvi održanoj 25. listopada 1953. godine u Željezari Sisak.

Hrvatski Crveni križ sukladno Pravilniku o priznanjima godišnje dodijeli na organiziranim prigodnim svečanostima više od 3.500 priznanja i zahvala višestrukim dobrovoljnim davateljima krvi (za žene za više od 35 davanja i za muškarce za više od 50 davanja krvi).

Krv može darivati svaka zdrava osoba, između 18 i 65 godina (iznimno do 70), tjelesne težine iznad 55 kg proporcionalno visini. Muškarci mogu davati krv svaka tri mjeseca, a žene svaka četiri mjeseca. Darivanjem krvi ujedno kontrolirate svoje zdravlje. Prije svakog darivanja krvi davatelj prolazi liječnički pregled, kontrolira nivo željeza u krvi, a njegova krv se testira na AIDS, hepatitis i sifilis, određuje se i pripadnost krvnoj grupi (A, B, AB, O; svaka može biti Rh+ ili Rh-).

Dobrovoljno davanje krvi oplemenjuje život davatelja, a spašava život primatelja – samo jedna doza krvi može spasiti tri života. Svi mi smo svakodnevno potencijalni primatelji.

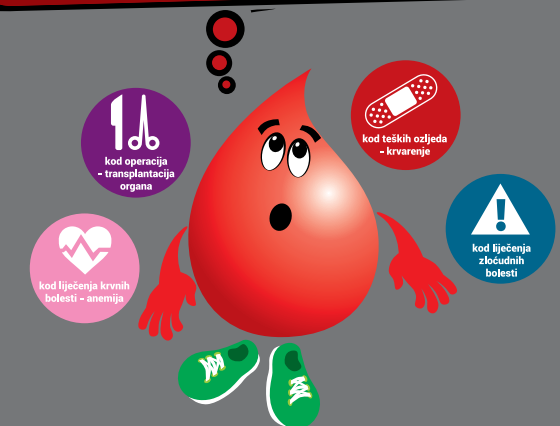
Dobrovoljno davanje krvi

Ja darujem krv. Daruj i ti:-)

Četiri glavne krvne grupe

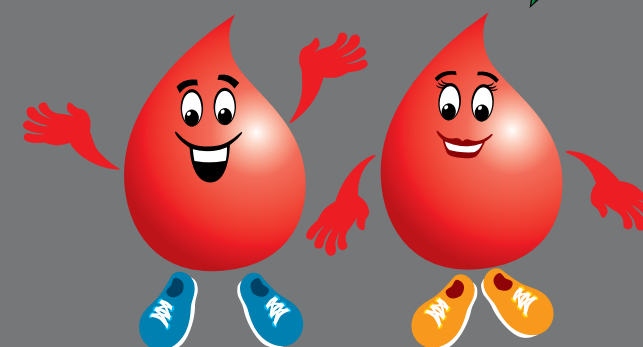

Jedini izvor krvi je čovjek - krv kao lijek je nezamjenjiva

Samo jedna doza krvi može spasiti tri života.

Tko može biti dobrovoljni davatelj krvi?

Svaki čovjek dobrog općeg zdravstvenog stanja u dobi od 18 do 65 (iznimno do 70) godina. Žene mogu davati krvi svaka četiri mjeseca, a muškarci svaka tri mjeseca.

Načela dobrovoljnog davanja krvi

Programi zaštite zdravlja i prevencije bolesti

Hrvatski Crveni križ provodi različite programe za zaštitu zdravlja te podizanje zdravstvene i ekološke kulture, a posebno radi na prevenciji bolesti i ovisnosti kod djece i mladih. Zdravstveni odgoj prilagođen je dobnim skupinama kroz razne metode rada (predavanja, javne tribine, radionice, igraonice), čime se u radu svih društava Hrvatskog Crvenog križa godišnje obuhvati oko 100 tisuća djece i odraslih soba.

Prevencija i borba protiv širenja HIV/AIDS-a

Hrvatski Crveni križ, u sklopu svojih zdravstvenih djelatnosti, intenzivno radi na prevenciji širenja HIV/AIDS-a. Hrvatski Crveni križ je punopravni član Nacionalnog povjerenstva za HIV/AIDS pri Ministarstvu zdravlja te se sve aktivnosti vezane uz problematiku HIV/AIDS-a odvijaju sukladno Nacionalnoj strategiji borbe protiv HIV/AIDS-a.

Aktivnosti u prevenciji i borbi protiv HIV/AIDS-a odnose se na informiranje i edukaciju pučanstva o HIV/AIDS-u. Tijekom čitave godine, a posebice povodom Svjetskog dana borbe protiv AIDS-a, županijska, gradska i općinska društva Crvenog križa organiziraju tribine, predavanja, radijske i televizijske emisije. Te aktivnosti popraćene su raspodjelom informativnih materijala u obliku letaka i plakata te prigodnom raspodjelom kondoma. U Programu smanjenja šteta ovisnosti postoji i mogućnost testiranja na HIV i hepatitis C, oralnim brzim testovima.

Svjetski dan borbe protiv AIDS-a obilježava se svake godine 1. prosinca. U Hrvatskoj je virusom HIV-a zaraženo oko 1.300 osoba.

Programi zaštite zdravlja i prevencije bolesti

Programi zaštite zdravlja i prevencije bolesti

Programi prevencije ovisnosti

Hrvatski Crveni križ provodi brojne programe u okviru prevencije ovisnosti.

Putem svojih savjetovališta i klubova, od 2001. godine pruža informacije, savjetovanje i pomoć svim osobama koje se suočavaju s problemima bolesti ovisnosti. U 30-tak društava Hrvatskog Crvenog križa provodi se 50-tak raznih drugih programa i aktivnosti posvećenih prevenciji bolesti, a u 4 gradska društva Hrvatskog Crvenog križa (Zlatar, Rab, Korčula i Kaštela) djeluju savjetovališta za mlade i građanstvo te klub liječenih alkoholičara.

Osim programa prevencije ovisnosti, od 1998. godine provodi se i Program smanjenja šteta zlouporabe droga i zamjena štrcaljki i igala koji je znatno utjecao na smanjenje opasnosti od krvlju prenosivih bolesti, usluge testiranja i savjetovanje u svezi s bolestima ovisnosti, upućivanje na liječenje i aktivnosti resocijalizacije liječenih ovisnika. Cilj programa je smanjiti širenje krvlju prenosivih bolesti AIDS-a, hepatitisa B i hepatitisa C u populaciji intravenskih ovisnika o drogama koji predstavljaju glavnu rizičnu skupinu za širenje tih bolesti u Republici Hrvatskoj. Program je poznat kao „harm reduction and needle exchange program“. Jedna od djelatnosti Programa su i volonterske akcije čišćenja javnih površina od infektivnog otpada (odbačenih štrcaljki i igala). Program se trenutno provodi u Zagrebu, Zadru, Novoj Gradišci i Krapini. U Hrvatskoj je registrirano oko 15.000 ovisnika o drogama.

Svjetski dan borbe protiv bolesti ovisnosti o drogama obilježava se 26. lipnja. U Republici Hrvatskoj, Mjesec borbe protiv alkoholizma, nikotinizma i ovisnosti o drogama obilježava se od 15. studenog do 15. prosinca.

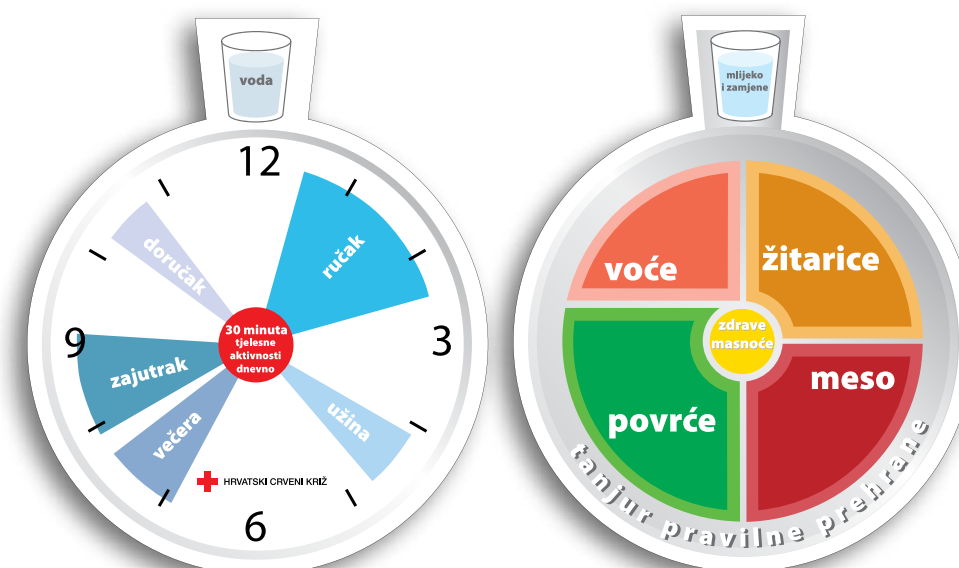
Programi zaštite zdravlja i prevencije bolesti

Prevencija kroničnih nezaraznih bolesti

Kronične nezarazne bolesti čine glavninu zdravstvenih problema i vodeći su uzrok bolesti i smrti u većini zemalja svijeta pa tako i u Republici Hrvatskoj, a to su: bolesti srca i krvnih žila (kardiovaskularne bolesti); zloćudne novotvorine (maligne bolesti); šećerna bolest (dijabetes) i bolesti dišnog sustava.

Sve se veći značaj pridaje čimbenicima koji određuju zdravlje i sve se više govori o štetnim čimbenicima i negativnim utjecajima na zdravlje, a manje o bolesti. Prema Europskoj strategiji prevencije kroničnih nezaraznih bolesti, četiri su uzroka rizičnog ponašanja koji utječu na zdravlje: nepravilna prehrana; neredovita tjelesna aktivnost; prekomjerna konzumacija alkohola i pušenje.

Svjetski dan zdravlja - 7. travnja obilježava se povodom osnutka Svjetske zdravstvene organizacije 1948. godine kao prigoda za dodatnu promociju zdravlja na globalnoj razini. Svake godine Svjetska zdravstvena organizacija odabire jednu temu pod određenim sloganom (primjerice Visoki krvni tlak), čime se želi obavijestiti šira zajednica o tome što pojedinac i društvo mogu učiniti za zdravlje. Svjetski dan zdravlja ujedno je prigoda za uključivanje samih građane kada i društva Hrvatskog Crvenog križa organiziraju javnozdravstvena akcije (mjerenje tlaka i šećera u krvi).

Tanjur zdrave prehrane

Živjeti zdravo

Nacionalni program „Živjeti zdravo“ usvojila je Vlada Republike Hrvatske 2015. godine kao program promicanja i unaprjeđenja zdravlja svih stanovnika, s ciljem poboljšanja kvalitete života i demografske situacije. Hrvatski Crveni križ uključen je u dvije komponente zdravlja (Zdravlje i tjelesna aktivnost te Zdravlje i okoliš) koje se provode u radu 35 društava Hrvatskog Crvenog križa.

Tjelesna aktivnost sve je manje zastupljena kod oba spola i svih dobni skupina, što utječe na razvoj prekomjerne tjelesne mase i debljine. Tjelesna aktivnost odabrana prema vlastitim sklonostima (hodanje, tjelovježba, trčanje, plivanje, plesanje) povećava potrošnju kalorija unesenih hranom, utječe na tjelesnu spremnost i psihičko stanje, istodobno povećavajući zadovoljstvo. Prema preporuci Svjetske zdravstvene organizacije odrasla osoba trebala bi biti tjelesno aktivna 30 minuta dnevno, a djeca i mladi 60 minuta dnevno.

Zdravlje i okoliš je komponenta zdravlja kojom se želi unaprijediti zdravlje i socijalna integracija djece i njihovih roditelja uvažavajući važnost zaštite prirode i okoliša. Organiziranjem slobodnog vremena i međusobnim druženjem različitih generacija na otvorenom prostoru (parkovi, igrališta), želi se senzibilizirati djecu i odrasle o potrebi očuvanja zdravlja i promjeni štetnih životnih navika kroz akcije uređenja vanjskih prostora, kako bi se mogle provoditi zajedničke aktivnosti (učenje prve pomoći, humane vrednote).

Programi zaštite zdravlja i prevencije bolesti

Prevencija i suzbijanje tuberkuloze

Tuberkuloza je zarazna bolest koja prvenstveno zahvaća pluća, ali može zahvatiti i neke druge organe (limfni čvorovi, mozak, kosti) pa se tada radi o izvanplućnoj tuberkulozi. Uzročnik tuberkuloze je bakterija štapićastog oblika (*Mycobacterium tuberculosis*) ili Kochov bacil, nazvan po Robertu Kochu koji je 24. ožujka 1882. godine objavio svoje otkriće o uzročniku tuberkuloze. Od tuberkuloze može oboljeti svatko, no češće se razvija kao bolest nekih skupina ljudi (beskućnici, zatvorenici, raseljene osobe, alkoholičari) zbog neishranjenosti, loših higijenskih uvjeta, niskog životnog standarda i slično. Svjetski dan tuberkuloze obilježava se svake godine 24. ožujka povodom otkrića uzročnika tuberkuloze.

Tjedan borbe protiv tuberkuloze od 14. do 21. rujna obilježava se kao zajednička akcija svih društava Hrvatskog Crvenog križa u suradnji sa zdravstvenim djelatnicima, s ciljem informiranja građana o prevenciji i suzbijanju tuberkuloze. Raznim aktivnostima (predavanja, javne tribine) želi se građane upozoriti na rano prepoznavanje i pravilno liječenje tuberkuloze. Za učenike osnovnih i srednjih škola održavaju se radionice i postavljaju „zdravstveni kutići“ (izložbe likovnih i literarnih radova) o tuberkulozi. Osobito važna aktivnost je posjet oboljelima od tuberkuloze slabijeg imovinskog stanja. Predstavnici društava Hrvatskog Crvenog križa odlaze u njihove domove, bolničke odjele i druge socijalne ustanove, gdje im se daruju pokloni u hrani i higijenskim potrepštinama, pomažu u kućanskim poslovima i ukazuju na važnost usvajanja higijenskih navika oboljelih i članova njihovih obitelji.

Programi zaštite zdravlja i prevencije bolesti

Iznenadni javnozdravstveni izazovi

Iznenadnom pojavom novih bolesti i zdravstvenih prijetnji mogu nastati ozbiljne posljedice za čovječanstvo uzrokovane kriznim situacijama (potresi, poplave, oružani sukobi, klimatske promjene) te dovesti do velikog broja oboljelih ili umrlih osoba pa je uloga Hrvatskog Crvenog križa istaknuta kao podrška zdravstvenom sustavu u preostalom dijelu zdravstvene zaštite.

Zaštita zdravlja od vrućine

U zadnjem desetljeću uočava se porast temperature zraka i sve učestalija pojava toplinskih valova koji nastaju kao posljedica klimatskih promjena, što utječe na zdravstveno stanje milijuna ljudi. Velike vrućine najčešće pogađaju kronične bolesnike, osobe starije dobi i djecu, a dodatno su ugrožene osobe koje borave ili rade na otvorenom prostoru (građevinskih radnici, poljoprivrednici, beskućnici). Pravodobnim poduzimanjem preventivnih mjera mogu se ublažiti štetne posljedice po zdravlje te smanjiti broj oboljelih i umrlih osoba od velike vrućine pomoću uputa za zaštitu zdravlja građana od vrućine. Zaposlenici i volonteri društava Hrvatskog Crvenog križa tijekom ljetnih mjeseci brinu o osobama starije dobi i u socijalnoj potrebi kako bi im pomogli u podjeli vode i nabavi osnovnih životnih namirnica.

Zaštita zdravlja od hladnoće

Hladni valovi imaju nešto sporiji utjecaj, u odnosu na toplinske valove, ali značajnije mogu uzrokovati zdravstvene poteškoće po ljudsko zdravlje. Velike hladnoće najčešće pogađaju kronične bolesnike, osobe starije dobi i djecu, a posebno su ugrožene osobe koje borave ili rade na otvorenom prostoru (terenski radnici, beskućnici). Zaposlenici i volonteri društava Hrvatskog Crvenog križa u hladno zimsko doba obilaze starije osobe i druge korisnike u socijalnoj potrebi te im pomažu u čišćenju snijega, nabavi ogrjeva, hrane i podjeli deka.

Programi zaštite zdravlja i prevencije bolesti

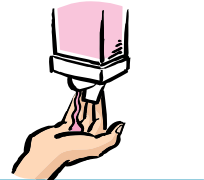
Redovito i pravilno održavanje higijene jedna je od najvažnijih mjera u zaštiti od širenja zaraznih bolesti. Neredovita higijena može uzrokovati razvoj zaraznih bolesti, čiji se uzročnici najčešće prenose nečistim rukama u ljudski organizam.

HRVATSKI CRVENI KRIŽ

PRAVILNO PRANJE RUKU

1 Namočite ruke pod tekućom vodom.

2 Nanesite tekući sapun za pranje ruku.

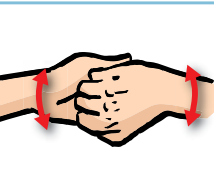
3 Trljajte dlan o dlan obje ruke.

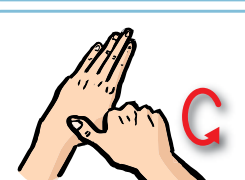
4 Trljajte dlan desne o nadlanicu lijeve ruke i obratno.

5 Isprepletite prste i trljajte dlan o dlan obje ruke.

6 Obuhvatite prste suprotne ruke i trljajte.

7 Kružnim pokretima jedne ruke trljajte palac druge ruke i obratno.

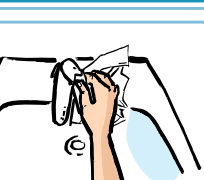
8 Vrhove prstiju desne ruke kružno trljajte o dlan lijeve ruke i obratno.

9 Isperite ruke tekućom vodom.

10 Osušite obje ruke papirnatim ručnikom.

11 Upotrebivši papirnatim ručnikom zatvorite slavinu za vodu.

TRAJANJE POSTUPKA
30 sekundi

HRVATSKI ZAVOD ZA JAVNO ZDRAVSTVO

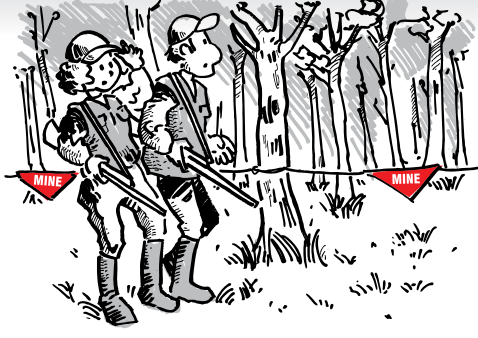
© HCK, 2017.

Programi zaštite zdravlja i prevencije bolesti

Prevencija stradavanja stanovništva od mina i eksplozivnih ostataka iz rata

Prema podacima Hrvatskog centra za razminiranje u kolovozu 2018. godine površina minski sumnjivog prostora u Republici Hrvatskoj iznosila je 381 četvorni kilometar na kojoj se nalazi 33 tisuće mina, čime je obuhvaćeno osam županija (Karlovačka, Ličko-senjska, Osječko-baranjska, Požeško-slavonska, Sisačko-moslavačka, Splitsko-dalmatinska, Šibensko-kninska i Zadarska) i 55 gradova i općina. Hrvatski Crveni križ od završetka Domovinskog rata radi na prevenciji stradavanja stanovništva od mina i eksplozivnih ostataka iz rata sa svrhom informiranja o pravilnom i sigurnom ponašanju, kako bi se spriječile ozljede i smrtnost. Pri tome je važno obratiti pozornost na ugrožene skupine koje su dodatno izložene opasnosti od stradavanja jer se zbog svog načina života ili rada kreću u blizini minski sumljivih prostora (šumari, lovci, vatrogasci). Međunarodni dan osvješćivanja o opasnosti od mina i pomoći u protuminskom djelovanju - 4. travnja obilježava se svake godine kako bi se širu javnost upozorilo na još uvijek prisutnu opasnost od mina u Republici Hrvatskoj.

HRVATSKI CRVENI KRIŽ

ČUVAJTE SE MINA I EKSPLOZIVNIH OSTATAKA IZ RATA!

MINE TEŠKO RANJAVAJU ILI UBIJAJU!

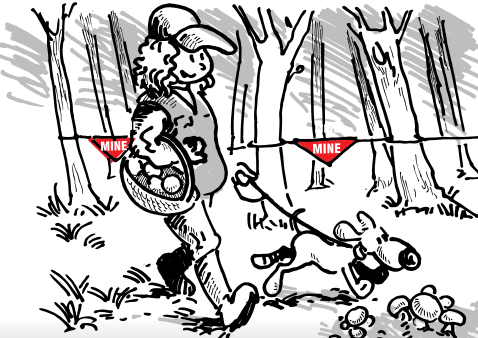
UGLEDATE LI MINE ILI EKSPLOZIVNE OSTATKE IZ RATA NAZOVITE:

BROJ ZA HITNE SLUŽBE
112

POLICIJA
192

© HCK 2018.

NIKAD NE ULAZITE U MINSKI SUMNJIVA PODRUČJA!
 IZBJEGAVAJTE RIZIČNO PONAŠANJE!

POŠTUJTE OZNAKE OPASNOSTI OD MINA!
 NIKAD NE DIRAJTE MINE NI EKSPLOZIVNE OSTATKE IZ RATA!

Humanitarno-socijalni programi

Humanitarna pomoć

Humanitarna djelatnost usmjerena je podmirivanju osnovnih životnih potreba, pri čemu se nastoji poboljšati kvaliteta života, zdravlja, stanovanja, prehrane, uvjeta školovanja i drugo.

Prihvatilište za beskućnike je usluga smještaja za beskućnike pri dva gradska društva Hrvatskog Crvenog križa (Zagreb i Pula) koje koristi oko 130 beskućnika.

Socijalne samoposluge, namijenjene najpotrebitijim građanima Republike Hrvatske, mjesta su gdje socijalno ugrožene obitelji i pojedinci mogu napuniti košarice prehrambenim proizvodima i higijenskim potrepštinama bez novčane naknade. Djeluju u 17 društava Hrvatskog Crvenog križa i njihove usluge koristi više od 3.600 obitelji.

U pučkim kuhinjama obavlja se priprema i podjela toplih obroka. U 12 društava Hrvatskog Crvenog križa pripremaju se topli obroci namijenjeni najpotrebitijim građanima. Topli obroci se dostavljaju u kuće ako korisnici nisu u mogućnosti samostalno doći po obrok.

Socijalni programi

Putem različitih socijalnih programa i aktivnosti koje provodi Hrvatski Crveni križ pruža se pomoć socijalno ugroženim osobama, kao i osobama u nepovoljnim osobnim ili obiteljskim okolnostima. Socijalni programi Hrvatskog Crvenog križa najvećim su dijelom usmjereni prema četiri najistaknutije skupine u riziku od siromaštva i socijalne isključenosti, a to su djeca i mladi, starije osobe i umirovljenici, nezaposlene osobe i osobe s invaliditetom.

Neki od programa usmjerenih na osobe u riziku od siromaštva i socijalne isključenosti su:

- program Dnevnog boravka i klubova osoba starije životne dobi (Klub 65+) provodi se u 28 društava Crvenog križa. U aktivnostima klubova čiji je cilj zaštita mentalnog i fizičkog zdravlja, podizanje kvalitete života i održanje funkcionalne sposobnosti starijih osoba sudjeluje više od 1.100 korisnika.
- program Pomoć u kući obuhvaća organiziranje prehrane, obavljanje kućnih poslova, pomoć u pripremanju obroka, pranje posuđa, pospremanje stana, donošenje vode, ogrjeva i slično, organiziranje pranja i glačanja rublja, nabavu lijekova i drugih potrepština, održavanje osobne higijene starijim osobama koje žive same. Program se provodi u 52 društva Hrvatskog Crvenog križa za više od 6.600 korisnika.
- posudionice ortopedskih i medicinskih pomagala omogućavaju besplatno posuđivanje medicinskih i ortopedskih pomagala. Djeluju u 81 društvu Hrvatskog Crvenog križa i na raspolaganju imaju gotovo 4.000 pomagala te godišnje njihove usluge koristi više od 2.400 korisnika.
- program poludnevnog i dnevnog boravka za osobe s intelektualnim i mentalnim oštećenjima organiziraju dva društva Hrvatskog Crvenog križa (Zagreb i Županja) za više od 100 osoba.

Akcije pomoći i solidarnosti

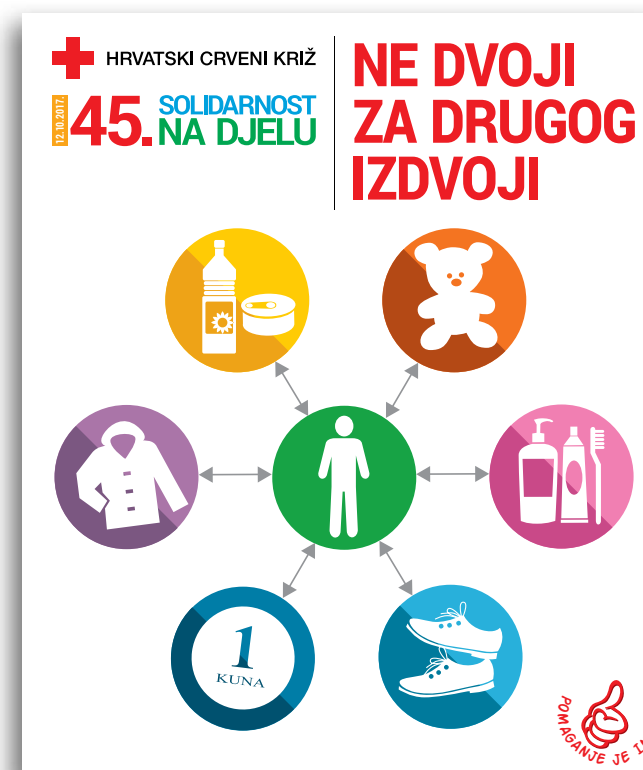
Hrvatski Crveni križ pokreće, organizira, provodi i sudjeluje u redovnim i izvanrednim akcijama pomoći i solidarnosti u Republici Hrvatskoj. Akcije su usmjerene na osobe u potrebi, žrtvama velikih prirodnih, ekoloških, tehnoloških i drugih nesreća s posljedicama masovnih stradanja te epidemija i oružanih sukoba. Hrvatski Crveni križ sudjeluje i u akcijama međunarodne pomoći u suradnji s Međunarodnim odborom Crvenog križa i Međunarodnom federacijom društava Crvenog križa i Crvenog polumjeseca. Pomoć žrtvama organizira se uvijek u skladu s temeljnim načelima Pokreta.

Neke od metoda prikupljanja pomoći su: akcije prikupljanja materijalnih i novčanih sredstava, kasice Crvenog križa, on-line (putem službene Internet stranice Hrvatskog Crvenog križa – www.hck.hr, donatorski telefon 060 90 11, apeli za pomoć u zemlji i svijetu, humanitarni koncerti i drugi prigodni događaji.

Od 18. listopada 1973. godine tradicionalna sabirna akcija „Solidarnost na djelu“ provodi se svake godine kao zajednička akcija društava Crvenog križa u Hrvatskoj. Osnovna svrha akcije bila je i ostala prikupljanje odjeće, obuće, hrane i novca za osobe u potrebi.

Uz osnovnu svrhu prikupljanja dobara ciljevi sabirne akcije „Solidarnost na djelu“ su razvijanje osjećaja solidarnosti, posebice među mladima te uključivanje što većeg broja građana, tvrtki i institucija u akciju.

Značajno je spomenuti i humanitarni projekt „Vaš dar za pravu stvar“, koji se provodi tri puta godišnje: u Tjednu Crvenog križa, tijekom „Solidarnosti na djelu“ i u Tjednu Solidarnosti, a u kojemu se prikupljaju prehrambeni artikli propisani Pravilnikom o materijalnoj humanitarnoj pomoći. Pravilnikom se utvrđuje vrsta i sadržaj paketa materijalne humanitarne pomoći, izgled ambalaže te normativi za raspodjelu paketa socijalno ugroženim skupinama i žrtvama prirodnih katastrofa i kriza izazvanih ljudskim djelovanjem. Tako je Pravilnikom propisan prehrambeni paket za dvije osobe i prehrambeni paket za četiri osobe. Prehrambeni paketi sastoje se od osnovnih namirnica za život (brašno, ulje, riža, šećer, sol, tjestenina, juha u vrećici, mesne konzerve, riblje konzerve i marmelada). Prikupljanje se najčešće provodi u suradnji s trgovačkim lancima. Postavljaju se košare za prikupljanje te se animira građane na doniranje.

Kutija s namirnicama za dvije osobe za 15 dana

Volonteri Hrvatskog Crvenog križa su osobe koje dobrovoljno ulažu svoje vrijeme, trud, znanje i vještine u aktivnosti Crvenog križa za opću dobrobit ili dobrobit druge osobe, bez postojanja uvjeta isplate novčane naknade ili potraživanja druge imovinske koristi za obavljeno volontiranje.

Volonteri mogu biti svi: svaki hrvatski državljani stariji od 18 godina ili strani državljani. Volonteri mogu biti i osobe mlađe od 18 godina uz suglasnost roditelja ili skrbnika, a čije volontiranje uključuje obavezan nadzor i podršku. Volonteri mogu biti i osobe mlađe od 15 godina života uključene u primjerene aktivnosti. Volontiranje osoba mlađih od 15 godine zove se Odgoj za volontiranje.

Volonteri/ke se razvrstavaju u tri kategorije:

- volonteri
- volonteri-specijalisti
- volonteri- spontani

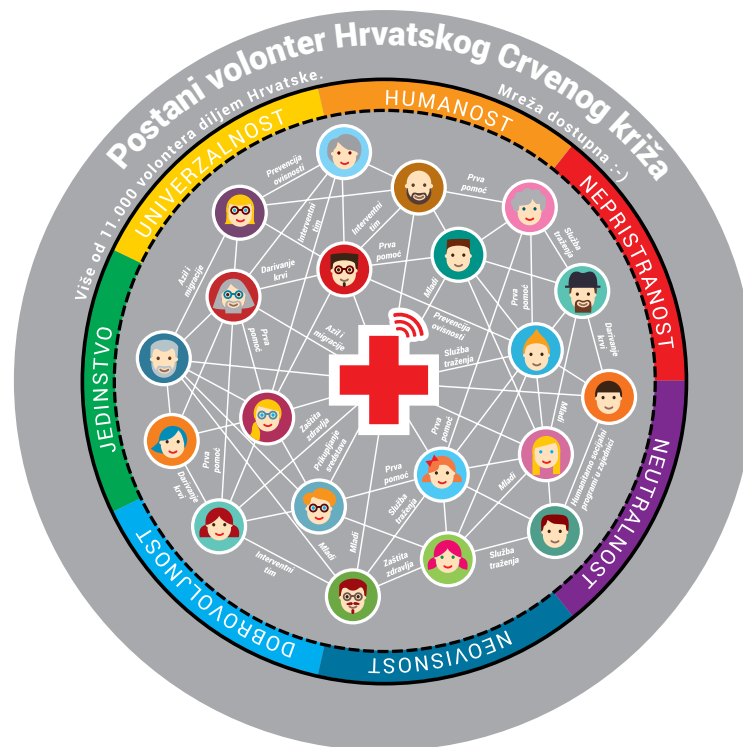
Volonter-specijalist se postaje nakon sudjelovanja na edukacijama i u aktivnostima iz specifičnog područja djelovanja, dok su spontani volonteri osobe koje se jednokratno uključuju u aktivnosti (npr. u kriznim situacijama).

Hrvatski Crveni križ omogućuje volonterima sudjelovanje na Osnovnom stupnju edukacije volontera, a u skladu s njihovim interesima sudjelovanje na specijalističkim stupnjevima edukacije.

Osnovni stupanj edukacije se sastoji od teorijskog i praktičnog dijela. Teorijski dio obuhvaća stjecanje znanja o Međunarodnom pokretu Crvenog križa i Crvenog polumjeseca i njegovim načelima, međunarodnom humanitarnom pravu i Hrvatskom Crvenom križu. Obveza je Hrvatskog Crvenog križa upoznati volontere sa Zakonom o volonterstvu, Etičkim kodeksom volontera i Etičkim kodeksom Hrvatskog Crvenog križa. Praktični dio uključuje sudjelovanje na tečaju osnovnih postupaka održavanja života.

Specijalističkom stupnju edukacije pristupaju volonteri koji imaju interes za pojedina područja rada. Ovim stupnjem stječu se specifična znanja iz pojedinih područja (djelovanje u kriznim situacijama, spašavanje života iz vode, prva pomoć i druge), čime se ostvaruje pravo volontiranja u tim aktivnostima.

Hrvatski Crveni križ, prepoznaje i važnost priznavanja volonterskog rada, promocije volonterstva i nagrađivanja volontera te dodjeljuje godišnja priznanja u tri kategorije: "VOLONTER GODINE" i "VOLONTERSKI TIM GODINE" te "POSEBNO VOLONTERSKO PRIZNANJE".

Podmladak Hrvatskog Crvenog križa osnovan je 1922. godine, najprije u Zagrebu, a zatim u Splitu, Dubrovniku i Osijeku. Pomoć u organizaciji Crvenog križa u Zagrebu pružio je Američki Crveni križ, koji je tada već imao iskustva u radu s mladima. Osnutkom podmlatka Crvenog križa započela je suradnja na programima osmišljenima za provedbu s učenicima u školama. To su bili programi solidarnosti i zdravstvenog prosvjećivanja, koji su do danas ostali temelji svih programa mladih. Od osnutka 1922. godine pa do danas mladi Hrvatskog Crvenog križa gotovo neprekidno djeluju. Privremeno je rad mladih bio prekinut tijekom Drugog svjetskog rata (1941.-1945.) i tijekom Domovinskog rata (1991.-1994.).

Mladi Hrvatskog Crvenog križa su članovi do 30 godina starosti (učenici, studenti i mlade osobe do 30 godina). Dije se na podmladak kojeg čine članovi do završetka osnovne škole i mlade koje čine članovi od završetka osnovne škole do navršene 30 godine života.

Cilj rada s mladima je razvijanje humanosti, tolerancije, suosjećanja i razumijevanja. Postavljeni cilj postiže se kroz sljedeće programe Crvenog križa:

- Humane vrednote i istraživanje humanitarnog prava
- Prva pomoć
- Realistični prikaz ozljeda
- Prevencija trgovanja ljudima
- Prevencija ovisnosti
- Dobrosusjedska pomoć
- Mladi za bolji svijet
- Moj prijatelj volonter
- Bolnica Bezbolnica
- Zaštita migranata
- Volonterstvo
- Djelovanje prije, tijekom i nakon krizne situacije

Od 1995. godine osnivaju se klubovi mladih pri društvima Hrvatskog Crvenog križa. Tako je omogućeno korisno organiziranje slobodnog vremena mladih, a ujedno ih se osposobljava za provođenje aktivnosti na dobrobit cijele zajednice. Na lokalnoj razini mladi su organizirani u klubovima mladih, a od 2016. godine na nacionalnoj razini su organizirani u Skupštini i Odboru mladih Hrvatskog Crvenog križa koji između sebe biraju predsjednika mladih Hrvatskog Crvenog križa. Mladi djeluju u skladu sa Strategijom uključivanja mladih Hrvatskog Crvenog križa i godišnjim planom rada koji donosi Skupština mladih. Mladi uz podršku Nacionalnog društva, zajednički i samostalno donose programe rada Skupštine, prijedloge novih aktivnosti, međusobno se povezuju i informiraju te izravno utječu na razvoj rada mladih Hrvatskog Crvenog križa. U radu Skupštine mladih Hrvatskog Crvenog križa sudjeluju predstavnici društava Hrvatskog Crvenog križa.

Mladima se također pruža mogućnost sudjelovanja na desetak međunarodnih kampova od kojih su značajniji kamp mladih „Atlantis“ (2016. godine organiziran je i u Republici Hrvatskoj), kamp za mlade u Langenloisu, u Austriji i Akademija za mlade Bugarskog Crvenog križa.

Maskota mladih Hrvatskog Crvenog križa

Natjecanje mladih Hrvatskog Crvenog

Natjecanja mladih Hrvatskog Crvenog križa održavaju se od 1996. godine i na njima je do sada sudjelovalo više od 120 tisuća učenika i učenica osnovnih i srednjih škola. Danas se natjecanje organizira u suradnji s Agencijom za odgoj i obrazovanje. Natjecanje mladih Hrvatskog Crvenog križa je natjecanje učenika i učenica osnovnih (podmladak) i srednjih (mladi) škola.

Natjecanje mladih se provodi na školskoj/općinskoj/gradskoj, međuzupanijskoj i državnoj razini, a sadržaj natjecanja obuhvaća:

1. provjeru znanja o Međunarodnom pokretu Crvenog križa i Crvenog polumjeseca, Hrvatskom Crvenom križu, međunarodnom humanitarnom pravu, Ženevskim konvencijama te ljudskim pravima, i pravima djeteta
2. provjeru znanja i vještina iz pružanja prve pomoći.

Služba spašavanja života na vodi i ekološke zaštite priobalja

Hrvatski Crveni križ je početkom 1996. godine postao punopravnim članom Međunarodne federacije za spašavanje života na vodi u koju su učlanjene slične službe iz oko 130 država. Nakon primitka u članstvo, Hrvatski Crveni križ započeo je s ustrojavanjem Službe spašavanja života na vodi (Spasilačka služba HCK).

Djelokrug i način rada Spasilačke službe HCK ostvaruje se kroz:

- osposobljavanje spasilaca i instruktora
- donošenje pravila i standarda za rad spasilačkih postaja
- koordiniranje i provođenje nadzora nad radom spasilaca i spasilačkih postaja
- preventivno djelovanje za smanjenje nesreća na vodi
- organiziranje spasilačkih sportova
- djelovanje u kriznim situacijama
- edukaciju o ekološkoj zaštiti priobalja.

Služba spašavanja života na vodi i ekološke zaštite priobalja Hrvatskog Crvenog križa razvila se u vodeću organizaciju na području osposobljavanja spasilaca, prevencije nesreća i spašavanja na vodi.

Jedna od aktivnosti Službe spašavanja života na vodi i ekološke zaštite priobalja Hrvatskog Crvenog križa je organiziranje natjecanja s ciljem razvoja spasilačkih tehnika i unaprjeđivanja imidža spasilačke službe.

Logo Službe spašavanja života na vodi i ekološke zaštite priobalja

Služba spašavanja života na vodi i ekološke zaštite priobalja

U sklopu projekta „Sigurnost na vodi“ četrdesetak društava Hrvatskog Crvenog križa provodi razne preventivne aktivnosti za djecu, među kojima prevladavaju radionice „Kodovi sigurnosti na vodi ili tko se boji vode još?“ na kojima se godišnje educira više od 20.000 učenika trećih i četvrtih razreda osnovnih škola. Više od stotine učitelja godišnje se obučuje za pratnju djece u blizini vode putem tečaja „Slučajni spasilac“, a u dječjim odmaralištima, kampovima, na sportskim bazenima i u toplicama plivati nauči više od 4.000 djece.

Svake godine preko 480 spasilaca nadzire 180 kupališta diljem Hrvatske.

Zaštita migranata

Hrvatski Crveni križ provodi programe pomoći izbjeglicama, tražiteljima međunarodne zaštite i osobama pod međunarodnom zaštitom (osobe koje imaju azil u RH), žrtvama trgovanja ljudima i drugim migrantima u potrebi. Migracije su značajna pojava koja sve više definira 21. stoljeće. Mnogi migranti odlaze iz svoje zemlje slobodno i svojevrijedno u potrazi za poslom i boljim životom, a neki su prisiljeni napustiti svoje zemlje zbog straha, pritiska i progona, prirodnih katastrofa ili ratnih sukoba. Realnost današnjice pokazuje da su klimatske promjene i uništavanje okoliša već pokrenuli migracije širom planeta, a najsiriromašnije zemlje svijeta u tome snose najveći teret.

Hrvatski Crveni križ sudjeluje u organizaciji prihvata, skrbi i zaštite tražitelja međunarodne zaštite od 2003. godine. Djelatnici i volonteri Hrvatskog Crvenog križa pomažu tražiteljima međunarodne zaštite upoznati novo društvo i kulturu u kojima su se zatekli, pomažu u učenju hrvatskog jezika i traženju posla, osiguravanju pristupa pripadajućih prava te im pružaju psihosocijalnu podršku.

Cilj rada je ojačati opću dobrobit tražitelja međunarodne zaštite kako bi se lakše nosili s poteškoćama i rizicima koje nosi njihova neizvjesna budućnost. Tražitelji međunarodne zaštite smješteni su u prihvatnim centrima za tražitelje međunarodne zaštite u Zagrebu (hotel Porin) i Kutini (tijekom 2017. godine u Prihvatilištima je boravilo gotovo 2.200 tražitelja međunarodne zaštite). Prihvatilištima upravlja Ministarstvo unutarnjih poslova, a glavni partner je Hrvatski Crveni križ koji provodi program psihosocijalne podrške i socijalnih usluga, odnosno vodi brigu o svakodnevnom životu i potrebama tražitelja međunarodne zaštite.

Osobama kojima je odobrena međunarodna zaštita u Republici Hrvatskoj, Hrvatski Crveni križ pomaže tijekom njihove integracije u hrvatsko društvo, odnosno u snalaženju u svakodnevnom životu u zajednici, pruža podršku u pristupu pravima i uslugama, pruža informacije i osnaživanje putem edukacija i socijalnih aktivnosti, zapošljavanja i slično. U okviru programa podrške pri integraciji osoba pod međunarodnom zaštitom, od 2006. do kraja 2017. godine, međunarodnu zaštitu (koja obuhvaća azil i supsidijarnu zaštitu) u Republici Hrvatskoj dobilo je ukupno 485 osoba.

U izbjegličkoj krizi koja je zahvatila Republiku Hrvatsku 2015. i 2016. godine Hrvatski Crveni križ pružio je humanitarnu pomoć, psihosocijalnu podršku i usluge službe traženja za više od 652.000 izbjeglica.

Prevenција trgovanja ljudima i pomoć žrtvama

Trgovanje ljudima predstavlja jedan od rastućih problema suvremenog svijeta koji je u stalnom porastu. U skladu sa svojim mandatom, Hrvatski Crveni križ provodi program pomoći i zaštite žrtava trgovanja ljudima i program prevencije trgovanja ljudima. Osobama koje su proživjele ovo iskustvo u mogućnosti smo osigurati psihosocijalnu podršku, humanitarna pomoć, savjetovanje, pristup zdravstvenoj zaštiti, kao i druge oblike pomoći.

S ciljem educiranja i informiranja djece i građana provode se razne aktivnosti poput likovnih i foto natječaja i izložbi, filmske projekcije, različita događanja na javnim površinama i sl. Također se sustavno provodi edukacija nastavnika, roditelja i djece kako bi stekli znanja i vještine potrebne za zaštitu i samozaštitu, a od 2009. godine prevencija trgovanja ljudima je dio školskog kurikulumu. Djeci u vrtićima i osnovnoj školi najdraži je lik Mišica Milica s kojom kroz čitanje priča i igru mogu naučiti kako zaštititi sebe i svoje prijatelje.

Veliku pažnju posvećujemo i osobama koje su u potrazi za poslom, izbjeglicama i migrantima te educiranju djelatnika Crvenog križa. Stoga smo napravili informativne materijale za građane koji u potrazi za poslom odlaze u inozemstvo kako bi znali prepoznati rizične situacije i zaštititi se. S ciljem unaprjeđenja identifikacije žrtava među migrantima, osmišljen je i set indikatora koji bi trebali djelatnicima prihvatilišta i volonterima olakšati identifikaciju žrtava među tražiteljima međunarodne zaštite.

Priprema za krizne situacije

Ublažavanje ljudske patnje u kriznim situacijama jedan je od glavnih ciljeva Međunarodnog pokreta Crvenog križa i Crvenog polumjeseca i od posebnog je značaja za Hrvatski Crveni križ. Oružani sukobi, prirodne, tehničko-tehnološke katastrofe posebno pogađaju najosjetljivije dijelove stanovništva, a oporavak zna biti spor i dugotrajan. Hrvatski Crveni križ razvija različite programe i službe za pomoć stradalima u kriznim situacijama. Provodi programe za osposobljavanje stanovništva svih dobnih skupina za potrebe zaštite i spašavanja kroz nacionalnu mrežu županijskih, gradskih i općinskih društava Crvenog križa. Surađuje sa svim institucijama na području zaštite i spašavanja te ima važnu ulogu u povezivanju lokalnih i međunarodnih snaga u odgovoru na krizne situacije.

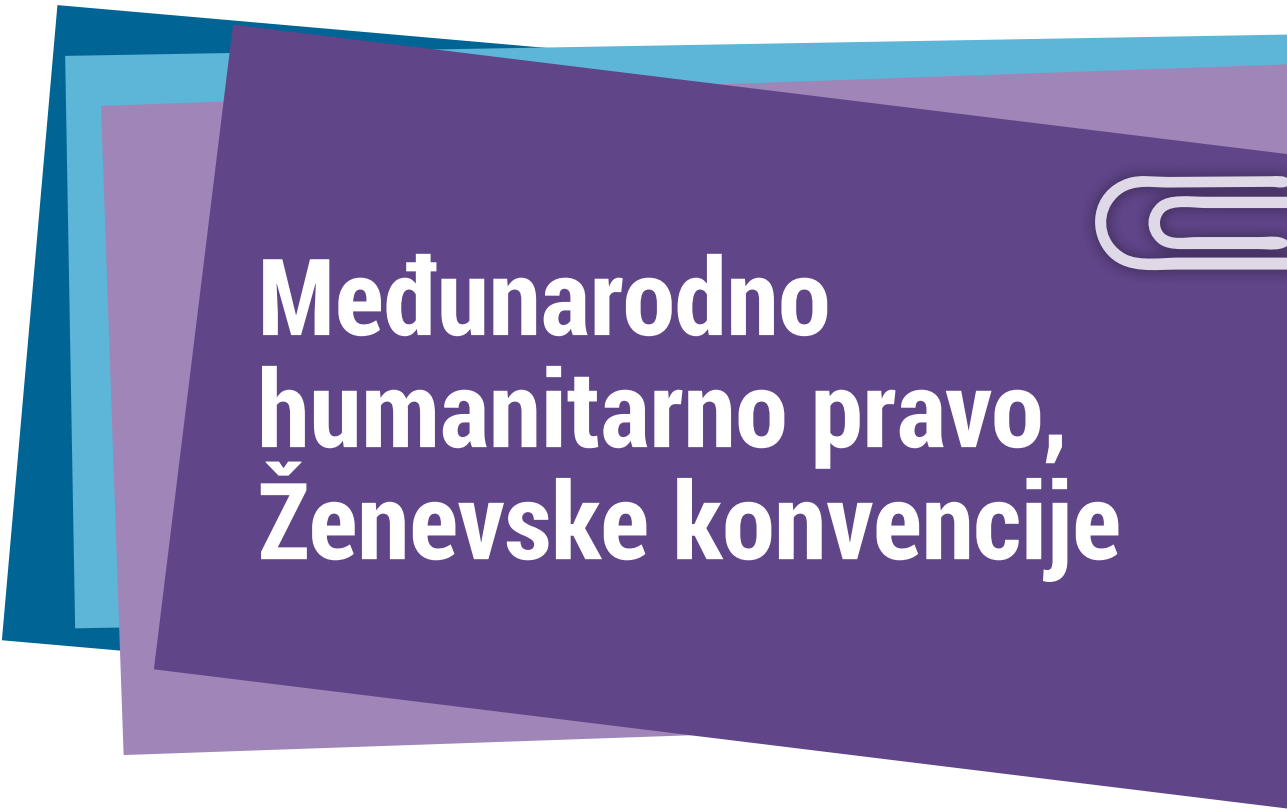
Hrvatski Crveni križ kao temeljna operativna snaga sustava civilne zaštite u svojem djelovanju stavlja poseban naglasak na aktivnosti vezane za pripremu i djelovanje u kriznim situacijama te pomaganje pogođenim zajednicama u oporavku. U fazi pripreme Hrvatski Crveni križ se u najvećoj mjeri bavi edukacijama i uvježbavanjem volontera i zaposlenika. Godišnje na nacionalnim i međunarodnim treninzima i vježbama sudjeluje oko 350 pripadnika operativnih snaga Hrvatskog Crvenog križa. Zadaće koje u kriznim situacijama obavlja Hrvatski Crveni križ su: pružanje prve pomoći, pružanje psihosocijalne podrške, aktivnosti Službe traženja na obnavljanju obiteljskih veza, prikupljanje i raspodjela humanitarne pomoći, organizacija privremenog smještaja, promicanje higijene, osiguranje pitke vode, priprema i podjela hrane i spašavanje iz vode.

Kroz proces treninga i intervencija nastoji se osposobiti osobe i timove za pomoć u kriznim situacijama i na međunarodnom planu. Osobe koje su prošle odgovarajuću edukaciju postaju članovi gradskog, županijskog ili nacionalnog interventnog tima.

Kako bi očekivani rezultati bili što bolji, Hrvatski Crveni križ ulaže velike napore u nabavi opreme za djelovanje u kriznim situacijama. Posjedujemo opremu za rad u terenskim uvjetima, generatore električne energije, rasvjetu, djelomičnu opremu za smještaj ugroženog stanovništva i operativnih snaga, opremu za pripremu hrane u terenskim uvjetima te opremu za prvu pomoć, logistiku, sanaciju poplavljenog prostora, proizvodnju pitke vode te za spašavanje iz voda. Oprema se skladišti u Nacionalnom logističkom centru Hrvatskog Crvenog križa u Zagrebu i u regionalnim skladištima.

Hrvatski Crveni križ dosada je sudjelovao u više međunarodnih projekata u partnerstvu s drugim nacionalnim društvima s ciljem jačanja kapaciteta pojedinaca i zajednice u pripremi za krizne situacije. Jedno od najznačajnijih djelovanja od osamostaljenja Hrvatskog Crvenog križa bilo je u poplavama koje su zahvatile županijsku Posavinu 2014. godine.

Međunarodno humanitarno pravo, Ženevske konvencije

Što je međunarodno humanitarno pravo?

Međunarodno humanitarno pravo sadržava pravila koja u vrijeme oružanih sukoba nastoje zaštititi osobe koje ne sudjeluju ili su prestale sudjelovati u neprijateljstvima, odnosno ograničiti metode i sredstva ratovanja.

Međunarodno humanitarno pravo štiti:

- ranjenike i bolesnike oružanih sukoba u ratu na kopnu, kao i članove vojnog sanitetskog osoblja,
- ranjenike, bolesnike i brodolomce oružanih sukoba u ratu na moru, kao i članove njihovog sanitetskog osoblja,
- ratne zarobljenike,
- civilno stanovništvo (strance na području stranaka sukoba, civile na okupiranim područjima, civile zatočnike, sanitetsko i vjersko osoblje te postrojbe civilne zaštite).

Ženevske konvencije i Dopunski protokoli

Prva ženevska konvencija iz 1864. godine štiti ranjenike i bolesnike u ratu na kopnu.

Druga ženevska konvencija iz 1899. godine štiti ranjenike, bolesnike i brodolomce u pomorskom ratu.

Treća ženevska konvencija usvojena je 1929. godine. To je Konvencija o postupanju s ratnim zarobljenicima.

Četvrta ženevska konvencija usvojena je 1949. godine i štiti civile za vrijeme rata.

I. Ženevska konvencija	Konvencija za poboljšanje položaja ranjenika i bolesnika u oružanim snagama u ratu na kopnu	1864.
II. Ženevska konvencija	Konvencija za poboljšanje položaja ranjenika, bolesnika i brodolomaca oružanih snaga na moru	1899.
III. Ženevska konvencija	Konvencija o postupanju s ratnim zarobljenicima	1929.
IV. Ženevska konvencija	Konvencija o zaštiti civilnih osoba u vrijeme rata	1949.

Godine 1977. usvojena su dva Dopunska protokola Ženevskim konvencijama iz 1949. godine, koji su pojačali zaštitu žrtava međunarodnih (Protokol I) i nacionalnih (Protokol II) oružanih sukoba.

U prosincu 2005. godine usvojen je Dopunski protokol Ženevskim konvencijama (Protokol III) kojim je usvojen dodatni znak raspoznavanja – „znak Trećeg protokola“ (crveni kristal).

Dopunski protokol I.	Pojačava zaštitu žrtava međunarodnih oružanih sukoba	1977.
Dopunski protokol II.	Pojačava zaštitu žrtava nacionalnih oružanih sukoba	1977.
Dopunski protokol III.	Usvojen dodatni znak raspoznavanja - crveni kristal	2005.

Koja su temeljna pravila međunarodnog humanitarnog prava?

Pravila međunarodnog humanitarnog prava možemo svrstati u četiri kategorije:

1.	Pravila koja ograničavaju ciljeve napada - napadi moraju biti ograničeni na borce i vojne ciljeve	Zaraćene strane moraju u svako doba razlikovati civilno stanovništvo od boraca, kako bi poštedjele civilno stanovništvo i imovinu. Civilno stanovništvo ne smije biti predmet napada. Napadi smiju biti usmjereni isključivo na vojne ciljeve. Osim osoba Međunarodno humanitarno pravo štiti i određena mjesta i objekte kao što su: bolnice, civilni objekti (škole), povijesni spomenici, mjesta bogoslužja, postrojenja kao što su nuklearne elektrane i hidroelektrane.
2.	Pravila koja ograničavaju način ratovanja - ograničen je izbor metode i sredstava ratovanja	Zabranjena je uporaba oružja ili metoda ratovanja koji uzrokuju nepotrebne patnje i gubitke. Određeno oružje je zabranjeno: kemijsko i biološko oružje, osljepljujuće lasersko oružje, otrovi, protupješačke mine, itd.
3.	Pravila koja određuju postupak prema civilima, ranjenicima i zarobljenicima - civile, ranjene borce i zarobljenike treba zaštititi i s njima postupati čovječno	Osobe koje ne sudjeluju ili su prestale sudjelovati u neprijateljstvima moraju biti zaštićene u svim okolnostima i s njima treba postupati čovječno, bez ikakvog nepovoljnog razlikovanja. Zabranjeno je ubiti ili raniti neprijatelja koji se predao ili više nije sposoban sudjelovati u borbi. Ranjenike i bolesnike mora pokupiti i njegovati strana sukoba u čijoj se vlasti nalaze. Zarobljeni borci i civili u vlasti neprijateljske strane imaju pravo na poštovanje života, dostojanstva, osobnih prava te političkih, vjerskih i drugih uvjerenja. Oni moraju biti zaštićeni od svih djela nasilja i represije. Navedene osobe imaju pravo razmjenjivati poruke sa svojim obiteljima i primati humanitarnu pomoć. Svatko ima pravo na pošteno suđenje (nepristrani sud, redovni postupak, itd.). Zabranjeno je kolektivno kažnjavanje.
4.	Pravila koja štite sanitetske službe oružanih snaga - vojno i civilno sanitetsko osoblje i ustanove moraju se poštivati i štiti	Zaštita obuhvaća sanitetsko osoblje, ustanove, transportna sredstva i materijal. U postupanju s ranjenicima i bolesnicima mora se poštivati načelo nepristranosti i pružati medicinsku pomoć najhitnijim slučajevima.

Ljudska prava i prava djeteta

Opća deklaracija o ljudskim pravima

Svaki pojedinac ima pravo na osobnu sreću, na uspjeh i samopotvrđivanje, na istinu, slobodu i pravdu, bez obzira na rasu, boju kože, spol, vjeru i nacionalnu pripadnost. Temeljna prava svakog pojedinca (građanska, politička, ekonomska, socijalna i kulturna) i općenito ona koja se odnose na čovjeka kao ljudsko biće navedena su u Općoj deklaraciji o ljudskim pravima.

Opća deklaracija o ljudskim pravima usvojena je i proglašena na Općoj skupštini Ujedinjenih naroda 10. prosinca 1948. godine s popisom ljudskih prava, standarda za sve ljude i narode.

Deklaracija sadrži 30 članaka kojima utvrđuje pravo svake osobe:

- Sva ljudska bića rađaju se slobodna i jednaka u dostojanstvu i pravima,
- Svatko ima ista prava i slobode unatoč razlikama, kao što su boja kože, spol, vjera, jezik kojim govore, političko uvjerenje, podrijetlo i sl.,
- Svatko ima pravo na život, slobodu i sigurnost,
- Nitko ne smije biti držan u ropstvu ili ropskom odnosu; ropstvo i trgovina robljem zabranjuje se u svim njihovim oblicima
- Nitko ne smije biti podvrgnut mučenju ili okrutnom, nečovječnom ili ponižavajućem postupanju te kažnjavanju,
- Svatko ima pravo pred zakonom biti jednak i priznat kao osoba,
- Zakon je za svakoga isti i treba se na isti način primjenjivati na sve bez ikakve diskriminacije,
- Svatko ima pravo tražiti zakonsku pomoć kada se njegova prava ne poštuju,
- Nitko te nema pravo neopravdano uhititi/zatvoriti ni protjerati iz zemlje,
- Svatko ima pravo na pošteno i javno suđenje,
- Svatko treba biti smatran nevinim dok mu se ne dokaže krivnja,
- Svatko ima pravo na zaštitu od uplitanja u privatnost, obitelj ili korespondenciju,
- Svatko ima pravo putovati kad god i kamo god poželi,
- Svatko pred progonom ima pravo tražiti i dobiti utočište u drugim zemljama,
- Svatko ima pravo na državljanstvo,
- Svatko ima pravo na sklapanje braka i zasnivanje obitelji,
- Svatko ima pravo na vlasništvo i posjed,
- Svatko ima pravo na slobodu misli, uvjerenja i vjeroispovijedi,
- Svatko ima pravo na slobodu mišljenja i izražavanja; slobodu traženja, primanja i širenja informacija i ideja putem bilo kojeg medija i bez obzira na granice,
- Svatko ima pravo na slobodu mirnog okupljanja i udruživanja,
- Svatko ima pravo izabrati vlast i sudjelovati u vlasti svoje zemlje,
- Svatko kao član društva ima pravo na socijalnu sigurnost i mogućnost razvijati svoje vještine,
- Svatko ima pravo na rad, slobodu izbora zaposlenja, pravedne i primjerene uvjete za rad i na zaštitu od nezaposlenosti,
- Svatko ima pravo na odmor i slobodno vrijeme,
- Svatko ima pravo na primjeren životni standard odgovarajući za zdravlje i blagostanje,
- Svatko ima pravo na obrazovanje,
- Svatko ima pravo slobodnog djelovanja u zajedničkom životu zajednice,
- Svatko ima pravo na društveni i međunarodni poredak,
- Svatko ima obvezu poštovati prava drugih, zajednice i javno vlasništvo,
- Nitko nema pravo oduzeti bilo koje pravo ovom Deklaracijom.

Dana 10. prosinca obilježava se Dan ljudskih prava.

Deklaracija o pravima djeteta

Deklaracija o pravima djeteta usvojena je na Općoj skupštini Ujedinjenih naroda 1959. godine kao međunarodni dokument koji govori isključivo o pravima djeteta: građanskim, zakonodavnim, ekonomskim, socijalnim, zdravstvenim, obrazovnim, kulturnim i društvenim. Iz Deklaracije o pravima djeteta proizašli su mnogi dokumenti koji se odnose na prava djeteta i među njima najznačajnija Konvencija o pravima djeteta.

Konvencija o pravima djeteta

Konvencija o pravima djeteta, usvojena na sjednici Opće skupštine Ujedinjenih naroda 20. studenog 1989. godine, određuje prava djece u cijelome svijetu. U njoj su utvrđeni minimumi standarda potrebnih za normalni razvoj djeteta, bez obzira na rasu, boju kože, spol, jezik, vjeru, političko ili drugo uvjerenje, nacionalnu, etničku ili socijalnu pripadnost, imovinu, teškoće u razvoju, rođenje ili druge osobine djeteta, njegovih roditelja ili zakonskih skrbnika. Sve zemlje potpisnice Konvencije obvezne su uključiti sadržaj Konvencije u nacionalno zakonodavstvo.

Članak 1. Konvencije definira: „...pojam djeteta podrazumijeva svaku osobu mlađu od 18 godina, ako se zakonom koji se primijenjuje na dijete granica punoljetnosti ne odredi ranije“.

Dan 20. studeni obilježava se kao „Sveopći dječji dan“ ili „Međunarodni dan djeteta“.

S obzirom na vrste prava na koje se odnose, članci Konvencije mogu se razvrstati na sljedeći način: prava preživljavanja, razvojna prava, zaštitna prava i prava sudjelovanja.

Prava preživljavanja:

Uključuje one članke Konvencije koji se odnose na zadovoljavanje temeljnih potreba za djetetovo postojanje. To su primjerice: pravo na život, pravo na odgovarajući životni standard, pravo na prehranu, pravo na smještaj, pravo na zdravstvenu pomoć,...

- Članak 6. – pravo na život i razvoj
- Članak 9. – pravo na život s roditeljima, na kontakt s oba roditelja
- Članak 18. – odgovornost roditelja i odgojitelja za odgoj
- Članak 24. – pravo na zdravlje i zdravstvenu zaštitu
- Članak 25. – pravo na provjeru onih koji brinu o djetetu
- Članak 26. – pravo na socijalnu sigurnost
- Članak 27. – pravo na standard života radi fizičkog, mentalnog, duhovnog, moralnog i socijalnog zdravlja
- Članak 31. – pravo na odmor i rekreaciju
- Članak 41. – nadređenost boljih standarda (ako su državni bolji od Konvencije, vrijede oni)

Razvojna prava:	Uključuje one članke Konvencije koji osiguravaju djetetu najbolji mogući razvoj. To su primjerice: pravo na obrazovanje, pravo na igru, pravo na slobodno vrijeme, pravo na kulturne aktivnosti, pravo na informiranje, pravo na slobodu misli i izražavanja (vjere)	
	Članak 5.	– poštivanje roditeljskih prava
	Članak 7.	– pravo na ime i nacionalnost, na brigu roditelja kad god je moguće
	Članak 8.	– zadržavanje identiteta i obiteljske tradicije
	Članak 10.	– pravo na ujedinjenje razdvojenih obitelji
	Članak 21.	– interes djeteta koje je usvojeno
	Članak 23.	– posebna briga za djecu s teškoćama
	Članak 28.	– pravo na obrazovanje (pristup)
	Članak 29.	– pravo na obrazovanje (kvaliteta)
	Članak 30.	– prava djece pripadnika manjina

Zaštitna prava:	Uključuje one članke Konvencije koji osiguravaju zaštitu djeteta na mnogim područjima, od zlostavljanja, zanemarivanja, izrabljivanja, mučenja, do otmice, prostitucije. To su primjerice: prava na zaštitu od zlouporabe, zapostavljanja i izrabljivanja, na zabranu dječjeg rada, zaštitu od droga, alkohola, duhana, na zaštitu djece izbjeglica, djece u oružanim sukobima, djece u zatvorima,...	
	Članak 2.	– jednakost, nediskriminacija
	Članak 11.	– zaštita od otmice
	Članak 19.	– zaštita od zlostavljanja i zanemarivanja
	Članak 20.	– zaštita djece bez obitelji
	Članak 22.	– posebna zaštita izbjeglica
	Članak 32.	– zaštita od izrabljivanja dječjeg rada
	Članak 33.	– zaštita od droga
	Članak 34.	– zaštita od seksualnog izrabljivanja
	Članak 35.	– zaštita od šverca i prodaje djece
	Članak 36.	– zaštita od svih drugih oblika izrabljivanja
	Članak 37.	– kažnjavanje bez mučenja i okrutnosti
	Članak 38.	– novačenje u odgovarajućoj dobi
	Članak 39.	– briga i rehabilitacija nakon nasilja
	Članak 40.	– zaštita djece u sukobu sa zakonom

Prava sudjelovanja:	Uključuju one članke koji omogućuju djetetu aktivno sudjelovanje u svojem regionalnom/nacionalnom/svjetskom okružju te ga pripremaju za aktivnog građanina u budućnosti. To su prava koja podrazumijevaju uključenost djeteta u donošenje odluka, slobodu druženja, slobodu izražavanja te pristup informacijama iz različitih izvora.	
	Članak 3.	– najbolji interes djeteta
	Članak 12.	– pravo da se djetetovo mišljenje uzme u obzir
	Članak 13.	– sloboda izražavanja
	Članak 14.	– vjerska sloboda
	Članak 15.	– sloboda druženja (uz poštivanje prava, zdravlja, sigurnosti drugih)
	Članak 16.	– pravo na privatnost (u obitelji, korespondenciji, reputaciji, časti)
	Članak 17.	– pravo na informacije iz raznih izvora (posebice informacije o zdravlju)

Sloboda pojedinca i jednakost temeljne su humane vrijednosti koje proizlaze iz ljudskih prava. Pravo na jednakost može se smatrati načelom koje stoji iznad svih prava, jer prava pripadaju svima i svakom pojedincu, pa tako i svakom djetetu.

„Ljudska vrsta duguje djetetu ono najbolje što ima“, stoji u preambuli Deklaracije o pravima djeteta (1959.).

Preuzeto iz „Živjeti i učiti prava“, Odgoj za ljudska prava u sustavu predškolskog odgoja; D. Maleš, M. Milanović, I. Stričević

